

I:8:2014

KONOT DATUVALA JÜNU PEPERÖL

“Rudolf und Hermine,”, oder: “Die Liebe macht erfinderisch” (“Rudolf e Hermine,” u: “Löf tuvon vegi”) binon konot fa Johann Martin Schleyer, kel anu pedabükon fa hiel Reinhard Hauptenthal.

Utans, kels suemons Deutänapüki bo onitedälons dö konot at fa Datuval. Kanoy bonedön oni de: editioniltis@aol.com suämü yurods 7,50 (potafräd zuik).

Äcedoy, das koned at fa lautan Volapüka ipäridon. Ekö kopied dabükota rigik, kel jonon, das Schleyer, igo bü lautam mekavapüka oka, ya ästudom kosädasäkädi pespiköl e pepenöli vü mens.

Ekö pöt gönik ad tradutön oni ini Volapük. Seko Kadäman, kel dalabom noli gudik Deutänapüka, vilom-li dunön osi? Koned no binon lunik, e suäm binon nejerik.

- - - - -
LÖLÖFIKO GLATIK

- Televidöm olik, binon-li gudik?
 - Ag! No jäfidon anu.
 - Kikodo dalabol-li televidömi, kel no jäfidon?
 - Bi no labob moni saidik ad nätükön oni.
 - E ven vilol televidön-li?
 - Golob üfo lü bötidöp. Laboy televidömi us glato.
 - Ab bir ga binon jerik, no-li?
 - Säkäd nonik! Flen / gudikün oba pelon ai oni.
- - - - -

TUVEDOT KRITIDARÄTILA su pad 100 gaseda obsik dekula äbinon VISKUM, dis kel mens kidons odi.

YELOD TELDEGFOLID **YANUL 2014** (**Pads 1 jü 8**)

O Volapükaflen alik da vol!

PÖTÜ YELACEN

Kin binon-li Volapükan? Utan, kel reidon u spikon püki? Lesi, ab kin läükon nosi vole. Utan, kel spodon medü potapeneds u bevüresodanuns-li? Lesi. Utan läükon bosu vole, ab selediko läükon bosu pro fütüranef.

Kludo, kis pluik-li? Pos mastans Volapüka, Schleyer e menäd omik, pos de Jong e menäd omik, kisi edunon menäd obsik-li? Nendoto kanobs zelön redakani gaseda obsik teldegkilyelik, kel id elautom bukis e dinis in bevüresod, e kanobs zelön Vicifali, kela gramataküpets kleilükons nomis detülük püka, e kanobs zelön dabükani, kel segivom bukis nitedik e veütikis. Pardolös obi, begö! if eseletob seimani, keli kanobs zelön: koräkolös obi in gased at obsik.

E kisi edunol, u dunol, ol it, o Volapükan alsotik, atosi reidöl? Nunolös, pleidolös sunädo redakane ela *Vög Volapüka*, begö! U nunolös omi in bevüresodasit obsik. Ba etuvol bosu dö jenotem Volapüka; ba etuvol bosu dö pük u klubs vönik in län olik. Ba etuvol bosu nitedik in bibliotek zifa olik. Ba vipol penön yegedi, kela tiäd binon: *Kikodo binob Volapükan?*

E kisi odunol-li in Nulayel 2014, keli spelob obinon pro ol yel läbik, bi jäfädol pro Volapük e pro Sog Bevünetik Volapüka.

Brian R. Bishop
Sog Bevünetik Volapüka

1:2:2014

LÄLID IN STUNALÄN

(Fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGID (DIL TELID)

“Kömolös üfo ad dunön dili balid!” äsagom Melajelädav Süpädik ele Grifon. “Kanobs dunön oni nen humars. Kim okanitom-li?”

“Ol kanitolös,” äsagon el Grifon. “Eglömob vödis.”

Sekü atos, ädanüidons ai zü Lälid; semiknaiko äsutridons teanis ofa ven äbeigolons tu nilo. Ad maledön ritmuti, älemufükons lufutis föfik onas, e Melajelädav Süpädik äkaniton vemo nevifiko, e lügiko, sökölösi:

*“Vifikumo gololös!”
vietafit sufädik
sagon snele nevifik.*

*Ekö melasvin pödü obs,
kel nilikummo nilikon
e nu su göb oba tridon”.*

*Ko humars e tortugs
valiks balälik dido
föfio kömons spido.*

*Ya stebedons su stonilöp;
lunüpo in top et blibons
ad danüid ba okompenons.*

*Vilols-li, u no? Vilols-li, u no?
Kobo ad danüid ba okompenons. (bis)*

I:7:2014

“Ilabob dokümis anik pro om; sekü atos, ägolob lü bür omik. Primo ätikob, das islipikom, bi äseadom us nenmufiko, blegöl love penamatab. Ven ägivob ome dokümis, älülogom obi nes sagön vödi bal. Te änutom me mufil so pülik, das töbo äküpob oni. Täno äfövom vobi - ud äslipikom dönu. Töbo dist nonik. O Olivia! atos no kanon laidulön. Fümob, das bos no baibinon dö söl Duval.”

“O Jennifer, no sötobs cödön calasvistis obas.”

“No cödob omi. Kudob dö om. Nog din bal. Mismel vemik fulükon büri omik. Binon küpovik.”

Kisi steifülol-li ad sagön obe, O Jennifer?”

“Cedü ob, söl Duval neodom yufi sanana.”

Olivia äseifof.

“Ogolob ad vestigön. If cedob, das gidetol, odunob ma mob olik. Sülö! spelob, das dunobs sagatikosi in tef at. Bo söl Duval te lefenom kodü vob tuik, e steifülom too ad laidulön so gudiko, äsä kanom.”

Ob cedob, das din at binon fefikum.”

“Benö! Ovestigob osi. Osevükob oli.”

Pos dels tel, calans valik äzüons kafi-dibitiani fulü glum demü spikäd brefik fa guvan. Töbo äkanons kredön utosi, kelosi inunom ones ebo anu.

(Finoti konota kanols reidön su pads gaseda okömöl)

NULAYEL 2014

Sludis kinik komandol-li obe ünü yel at nulik?
Ad ai spelön, smilön, dünön, äsi bü yels brukik!

1:6:2014

Inoom me muf töbo nesienovik kapa, e sunädo iprimom dönu vobi oma.

No äkanof fümön, va ilabom säkädi, dö kel no ävilom spikön, u va val dido ägudon. Ye kondöt omik no äjion ofe nomik. Söl Duval äküpälom ai ad vob oma, ab neföro, votaflano, inekälom plütafomis.

Äbinom ai calasvist gudikün, caliko, u sogiko. Ab anu äjionom binön fanäb büra, kel ävobom äs diabäb. No ga ispiikom sis dels mödik. Ab liomodo äkanof-li tuvön kodi jenöfik? Leno ävilof böladön omi kilnaiko ad säkön omi, va val ägudon. Te fümomöv e fovomöv äsä büo.

Tü poszedel ot ästebedof lükömi jiklinükanas ed äsäkof balani ofas, va älabof timi saidik ad gespikön säkis anik.

“Si!” ägesikof vom Portugänik me pron vemo foninik. “Söl Duval vobom ai latiko. Klinükobs büri oma spidiküno, tän no töbobs omi plu. Binom in бүr ven mogolobs, ab no bejäfobs dinis somik. Binobs klinükans, e jenöfo klinükobs.”

“Benö! äsagof Olivia, “danö!”

Äjinos, das söl Duval älifädöm timi lemödik in бүr. Nek äsevom, tü düp kinik ägolom lomio. Ba jenöfo äbilibom is dü neit lölik, äsä iniludom calasvist nulik. Tikamagot smilöfik, ab ba no fagik de jenöf.

Ab kisi-li dunön? Bepikön-li säkädi ko guvan? Jenöfo no ädabinon säkädi, e no binon blig ofa ad kälädön söli Duval. Ab id of, äsi calasvists votik, äkudof ai plu dö kondöt söla Duval. Sioli seililik oma äbespikoy ai plu dü kafapauds.

Pos dels anik, Jennifer ägolof lü penamatab jiela Olivia ed äsagof: “Mutobs spikön ode. Tefos söli Duval.”

“Dalilob.”

1:3:2014

*Fredi mödikum no plakoy
dö leplit stunik
nendoto fümik,
Ven obis ko humars kobio
nämiküno jedoy melio.*

*Ab snel sagon ai dönu:
“Ag! No! no! no! tu fagiko!
Leadolös obi püdo!”
Vietafiti ladöfo edanon,
ab jäfediko ad danüid no vilon
kompenön, dido jenöfo no kanon.*

*No kanon, no vilon, no kanon, no vilon.
no kanon ad danüid kompenön. (bis)*

*“Vö! lindifos obe
lefagot, kel fliton,”
flen tegik gespikon.
“Love mel veitik
jol votik dabinon.”
flen senöfik tikon.*

*“Jol nilikün verato
fagiko de Linglän
leduton, lesi! lü Fransän.”*

*“No paelikolös, o snel löfik,”
Ab danüidolös nen skän anik.”.*

*Vilol-li, u no? Vilol-li, u no?
ad danüid jenöfo kompenön? (bis)*

“Danö! Danüid at binon vemo nitedik,” äsagof Lälid, kel äbinof go kotenik, das danüid fino ifinon, “e plidob vemo kaniti et bisarik tefü vietafit!”

I:4:2014

“Benö!” äsagon Melajelädaf Süpädik, “tefü vietafit, onis - elogol onis, nendoto?”

“Si,” äsagof Lälid, “suvo elogob onis pö fi – “ e vifiko iseilof.

“No sevob kiöpo binon ‘Pöfi’,” äsagom Melajelädaf Süpädik, “ab if elogol onis suvo, tän fümiko osevol onis.”

“Si! Cedob osi,” ägespikof Lälid, medito. “Göb onas binon in mud - e me bodabreküls petegons.”

“No gidetol tefü bodabreküls,” äsagom Melajelädaf Süpädik: “voto bodabreküls põmoükons ini mel. Ab si! labons göbi in mud, e kod atosa binon – “ Tän Melajelädaf Süpädik äcavon ed äfarmükom logis oka. “Plänolöd ofe kodi, e ret, äsagom ele Grifon.

“Kod atosa binon,” äsagon el Grifon, “das äläidulons ad danüdön ko humars. Sekü atos, äjedoy onis fagio ini mel. Sekü atos, fal onas äbinon gretik. Sekü atos, göb onas ästegon in mud. Sekü atos, no äkanons livükön oni. Ekö val.”

“Danö!” äsagof Lälid, “binos go nitedik. Neföro büo esevob somödikosi tefü vietafit.”

“If vilol osi, kanob konön ole mödikumosi,” äsagon el Grifon. “Sevol-li, kikodo nemoy oni ‘vietafit?’”

“Neföro büo ebetikob osi,” äsagof Lälid. “Kikodo-li?”

(Kanoy reidön dili kilid su pads gaseda okömöl)

I:5:2014

DIN CALASÜDÖFA (DIL TELID) (Fa hiel Frank Roger)

“I kudob dö om, kredolös obi. Ba obinon tikamagot gudik ad visitön omi inbür oma ad säkön omi dönu, va val binon leodik, va desirom kafi, va kanobs blinön ome koledi ad spälön timi.”

“Lesi, ab if sagom, das val binon leodik, kisi odunobs-li? Ba labom säkädi, ab refudom ad böladön obis. Sevol cedi söla Duval in tef at.

“Gidetol, fümo, ab no kanobs mütön omi ad bespikön säkädis oma ko obs, if jenöfo dabinons säkäds patik. Fümob, das ovilobs lofön ome yufi seimik obas, ab if no säkom yufi obas, kisi kanobs-li dunön?”

“Bisä dabinon säkäd fefik.”

“Bo si. Ab anu no dabinon säkäd verik. Söl Duval vobom ziliko äsä büo, if no plu. Binom ai balidan lükömöl gödo e lätikan mogolöl soaro; verato no igo sevobs, va blibom is dü neit lölik.”

“Ba sötobs fümükön va si,” ämobom hiel Mark, kevoban nulik.

Alans älogetons lü om äsva äcogom.

“Dunobsös vobi obas anu,” äsludof Olivia. “Oglob ad spikön söle Duval latikummo. No kudolsös – if jenöfo dabinon din fefik, otuvob osi ed odunob sunädo zesüdikosi.”

Alans ägolons dönu lü penamatabs. Ab Olivia älainulälof, va söl Duval jenöfo äblibom us inbür dü neit lölik. Tikamagot it äbinon smilöfik, too no äkanof moükön oni. Ba äsötöf säkön balani jiklinükanas. Ba ösevofs bosin in tef at.

Olivia igolof inibür söla Duval dönu ad säkön omi, va val ägudon lä om, e va äneodom kafi u ba koledi bosik.

II:16:2014

NEK JENÖFO EDATUVON ONI !

Nek edatuvon oni, ab valikans (u pluamanum) obas gebons oni aldeliko - binon sob! Äs dins mödik, sob pädatuvon fädo !

Ün rutim kevelödans äkvisinons nimis love fil. Pinäd nimas ädoniotofon sui zen boadik fila. Äküpedoy, das dub geb migäda vamik pinäda e zen, äkanoy klinükön namis miotik, logodi, igo koapi lölik pösoda.

Ab Grikänans, kels äbejäfoms patiko koapikäli, äledunoms lekani sobimeka. Iplöpoms gudikumo ka kevelödans, pos sperimänts mödik, ad mekön sobi pötöfik.

Poso Romänans id ägeboms leülis, miligi, mieli äsi nimapinädis difik. Ämekoms sobis ad geb pösodik e ad geb komunik.

Jireg Lingläna Lisabet I äbinof jenöfo pösod balid ad gebön sobi ad banön oki almuliko in vin redik!

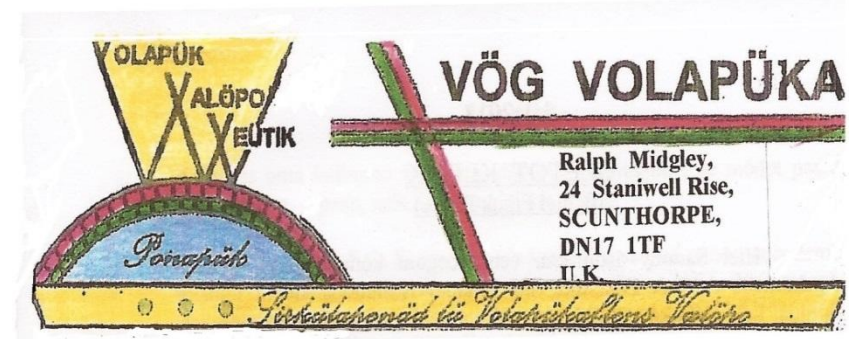
Seko ven gebobs sobi ad lavön, banön u ad jeifön obis, no glömobsös jenavi vemo lunik ota!

SOBACOGS TEL

Tü del semik, flen oba äspikom sevädane seimik, kel äsagom ome: "Dog olik binon nim miotikum, keli ai büo elogob!" „Ab dog obik binon miotik te plödo; nino binon dog klinikün vola! egespikom flen obik. "Ab lio kanol-li sevön atosi?" esäkom nulälo sevädan. Flen oba äsmililom: „Ävigo efidom diledi soba, keli etuvon in banacem!"

„Neföro büo eloegob doniokömön matani obik donü tridem so vifiko äsä edunom osi agödo," äsagof vom nilädane. „Kikodo? Äbinom-li latik pö voböp?" äsäkof nilädan. „No! Iglömob, das agödo ileadob falön diledi soba löpü tridem!"

YELOD TELDEGFOLID

FEBUL 2014

(Pads 9 jü 16)

O Volapükaf lens valöpo!

Nulayel binon tim gudik ad betikön rouli mona in vol adelik obas, patiko bi mödikans dalabons löfi gretik tefü on. Mutob koefön, das mon binon tio äs god.

Ven äbinob yunan, vob mota obik äbinon cifo ad blibön lomo ad kvisinön fidädis, ad klinikön domi, ad lavön klotis, ad motön cilis; äbinof jenöfo konöman. Te utans, kels no imatons, äsukons vobi.

Ab adelo matans bofik mutons vobön, voto no olabons moni saidik, bi meseds no saidons ad pelön vali. Fümiko neodoy moni ad remön domi u ad pelön lödateadi.

Ye utans, kels dalabons moni mödik no kanons dasuemön fikulis vemo favikis utanas nen mon saidik. Atans dido suemons völädi mona plu ka liegikans, kels kanons remön ti vali nen vätäl; fikuls atsotik lölöfiko no dabinons lä ons.

Too dinäds tel bofik at binons riskädiks, ed anikanis atas vilob bepenön su pads gaseda okömöl.

Valikosi gudikün oles ed olikanes

II:10:2014

LÄLID IN STUNALÄN
(Fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGID (DIL KILID)

"*Bi vietafit smufeton butis e jukis,*" ägespikon el Grifon go zeliko.

Plän at lölöfiko äbluvükon eli Lälid. "Smufeton butis e jukis!" ädönuof me vög pestunüköl.

"Benö!" kimodo smufetoy-li jukis *o/a?*" äfövon el Grifon. "Vilob sagön: kikodo binons-li so nidiks?"

Lälid ädoniologof lü ons, ed äbetikof säki boso büä egespikof. "Cedob, das smufetoy onis me blägükaväk."

"Ab dis mel, buts e juks pasmufetons fa vietafit me vietükaväk," äfövon el Grifon me vög fefik. Anu sevol osi."

"E se kis pefabrikons?" äsäkof Lälid, nuläliko.

"Klüliko pafabrikons se sölits (= sömäls) e pils (= hils), ägespikon el Grifon boso nesufädiko: krevätil alseimik ökanonöv sagön osi ole."

"If ibinoböv vietafit," äsagof Lälid, kel ai äbetikof kaniti, "ösagob melasvine: Mogolölöd! No vilobs, das *o/* kompenol ko obs!"

"Ab äzesüdos, das melasvin kompenonös onis," äsagom Melajelädaf Süpädik, bi fit alik sagatik no

II:15:2014

KIKODO BINOB VOLAPÜKAN
(fa hiel John Redgwell)

Cedü ob, püks bevünetik binons nitediks. In jul älärnob Fransänapüki e Deutänapüki. Id äprimob ad studön latini e bosilo Rusänapüki. As daülan ästudob Lindänapüki medü tonatans e buks.

Bäldotü yels kildegtel älogob reklami in gased demü tidodem glatik dö Sperantapük. Ädunob tidodemi at e poso äremob bukis e tonatanis dö pük at. Reidölo jenotemi Sperantapüka, ätuvob Volapüki ed ädavedob nulälilik tefü on.

Pos yels anik äpenob Cifale Mufa Volapükik ed äseividob tidodemis dö Volapük. Ädunob tidodemi tiädü: "Volapük Vifik," äremob vödabuki Volapük – Sperantapük ed äreidob gasedili at. Medü on sev obik dö Volapük äglofon ed äprimob ad penön yegedis brefik in Volapük pro on.

Reid äsi penam Volapüka äkotenükon obi, e gevon obe seni reafa. Kredob, das sötobs lifükön püki bevünetik balid at, bi binon datuv letälenik, kel balon menis netas distöfik.

Kredob, das ven penoy yegedis pro "Vög Volapüka," sötöy gebön stüli balugik, bi atos kuradükon primölanis. Penölo yegedis pro gasedil, läükoy bosu pro fütüranef. - "littera scripta manet" – "Vöd pepenöl blebon."

II:14:2014

“Ba sötobs memidön omi soiko.”

“Gidetol nen dot seimik.”

“E nemiiko sevobs kikodo äbeiädöm kafa- e koleda-
paudis. Mans deadik no drinoms kafi, e no neodoms koledi.”

“Anu val binon klülük obnes. Obinom sam nidik pro alan.”

“Ab neföro okanobs leigön lä nivod omik calasüdöfa.
Siobsös atosi.”

“Verato.”

“O söl Duval pidabik! Nekomi oma oliedükon obis ai.”

VICIFAL PROPAGIDOM VOLAPÜKI!

Enu Vicifal nulik obas, söl Hermann Phillips, pevisitom fa söl Lins, kel binom Sperantapükan. Espikoms dö jenotem Volapüka e Sperantapüka bü volakrig balid, äsi dö dins votik mödik tefik. Söl Philipps lödom in zifil ‘Bad Godesberg,’ nilü zif Bonn in Deutän.. Jinos, das zifil at tio äbinon zän pükas mekavik primü tumyel teldegid.

E gasedan, kel seividom söli Philipps dub nited oma pro püks bevünetik, äpenom ome ad kanön bespikön Volapüki ko om. Vicifal äspikom dö pük obas dü düps kil, e gasedan äregistarom spikoti lölik at medü stum smalik. Ün mäzul okömöl gasedan onotükom yegedi dö duns ela Hermann tefü püks bevünetik, ko diläd patik dö Volapük. Sosus dins at uvolfons, Vicifal onunodom obes plu.

Danobs oli ladöfiküno demü zil ola!

II:11:2014

ögonon seimio nen melasvin.

“Vere-li?” äsagof Lälid, lesüpädiko.

“Vere no,” äsagom Melajelädaf Süpädik: “ed if fit seimik vemo stifik äkömon lü ob, ed äsagon obe, das ävilon tävön, ösäkob oni “Ko melasvin kinik-li?”

“No vilol-li sagön : “Ko nelastin ninik-li? äsäkof Lälid.

“Vilob sagön kuratiko utosi, kelosi esagob,” ägespikom Melajelädaf Süpädik, boso penofülöl, “bi melasvins labons ai zeili legudik.” E lo Grifon äläükon: “Benö! Dalilobsös ventüris ömik *ola*.

“Kanob konön oles ventüris obik - primölo tü göd at,” äsagof Lälid boso plafiko; “ab no binos frutik ad primön ädelo, bi tü tim et äbinob pösod difik.”

“Kleilükolös obes atosi balido,” äsagom Melajelädaf Süpädik.

“No! no! Dalilobsös ventüris balido,” äsagon el Grifon, nesufädiko; kleilükams neodons timi tu mödiki.”

Sekü atos, Lälid äprimof ad konön ones ventüris oka de tim, kü ilogof balido Kroligi Vietik.

Primo äbinof boso närvodik; jafäbs tel at änilikons lü of sovemo, bal flanü detik, bal flanü nedetik, logs e muds onas *so* vidiko pemaifüköls; too ägaenof pianiko kuradi

II:12;2014

mödikum. Dalilans ofa ätakedons jü deklam ofa lo jönul poedota : *Bäldikol, o Fat Vilhelm* : e vöds, kelis äsagof, äbinons lölöfiko bisariks.

Fino Melajelädaf Süpädik äünatemom dibiko, ed äsagp,@
"Ekö bisarikos vemik."

"Töbo äkanonöv binön bisarikum," äsagon el Grifon.

"Vöds respikons voto," ädönuom Melajelädaf Süpädik, medito. "Plidoböv ad dalilön ofi, kel östeifülof ad deklamön bosi anu. Sagolöd ofe, das primofös." Älülagedom lü el Grifon äsif dalabon nämäti semik tefü Lälid.

"Löädolöd e deklamolöd poedoti "*Binon vög slipöfikana*," äsagon ofe el Grifon.

"Jafäbs at fūmo būdons ai obi ad deklamön. Binos äsif äbinob nogna in jul." Too, älöädof ad deklamön oni, ab kap ofa äbinon fulü vöds humarakvadrila, das töbo äsevedof utosi, kelosi äsagof, e vöds fe äbinons mu bisariks:

*"Binon vög humara, elielob omi fe sagön,
"Ebakol obi tu braunik, heremi mutob juegön"
Äs dök me logalips, om me nud leodükom
Zönüli e knopis, e dubo teanis stäänükom.
Su sabs mu sägiks, binom ai kotenik,
E luspikom tefü jak me vög mu nestümik.
Ab ven jaks ya komons, pö taid geilik,
Ekö vög oma, nu plafik e dremik.*

(Kanols reidön sökölosi su pads gaseda okömöl)

II:13 :2014

DIN CALASÜDÖFA (FINOT) (fa hiel Frank Roger)

"O söl Duval pidabik!" äsagof Olivia vü sloks. "No kanob kredön osi."

"Suemob gudiko seni olik", äsagof Jennifer, kel ästeifülof ad trodön ofi. "Niludob, das alan obas senons leigo."

"Söl Duval äpleidom so vemo, das neföro imutom blibön lomo kodü maläd balnaediko dü karier lölik oma."

"Bo atos ädamüton omi ad klänedön säkädi omik pro obs. No äkanom jenöfo zepön, das isufom ladaglepädi len penamatab, ed atos bo äbinon fikulik ome. Seko äcedidom, das at no ijenon, ed ästeifülofom ad fövön vobi, spelölo, das ösaunikom dönu."

"Ab klülabiko atos no ijenon. Taädo atos äbinon mifätik. Ab äsä no äkanom zepön ladaglepädi oma, no äkanom zepön deadi oma. Vo äneodom viläli levemik ad tadunön deadi okik e ad dakipön jinalifi saidiko ad leadön kredülön obis, das nog ävobom, ifi te ön mod nepluik. "Binos blöf calasüdöfa omik."

"Nämikum ka dead it - man kion!"

"No nog kredob, das ädeadom sis dels lul, büä etelefonobs ad ramenön yufi sanana. Äspelobs, das ökälöy omi, ab äkanoy plao dunön te funivestigi."

"Deada-lusmel fino iträton omi. Lölöfiko no äkanom klänedön oni."

"Äbinon dido milag, das koapi omik äkanom jäfidön igo pos dead ad klänedön perädi jemüköl et de alikan obas. Too töbids oma no äkanons plöpön primao."

"Ab äbinom man stunidabik. Calasüdöf oma äbinon vo plödakösömik."

III:24:2014

LUP E KAPARÜL (fa hiel Aesop, sapan Grikänik)

Kaparül, kela hons ya bosilo iglofons, äcedom, das nu äbinom hikapar datilik ed äkanom ito kúpälön ad ok. Ün soar seimik, ven jep äprimon ad golön lomio de bälät e mot ävokof omi, kaparül no ädemom atosi ed älainibom yebi müdik. Pos brefüp, ven ätovom kapi, jep imogolon.

Äsoalom. Sol ämodonikon. Jads lunik äkripsons love glun. Ko ons vienil koldik äkömon ed äkodon noidis dredüköl in yeb. Kaparül ädremom pö tik dö Lup jeikik. Täno äprimom ad rönön leziliko love fel ed ämäyülom lü mot omik. Ab su veg no igo lafik ästanom Lup nilü bimem!

Kaparül äsevom, das pro om äbinos spel te nemödik.

“Begö! o söl Lup”, äsagom dremölo, “sevob, das olufidol obi. Ab büo, begö! feifolös melodi obe, bi vilob danüdön e lefredön so lunüpo äsä okanob!”

Lup äplidom tikodi dö musig bosik bü fidäd, klu äpläyom melodi lefredik, e Kaparül liföfiko äbunom ed ädanüdom.

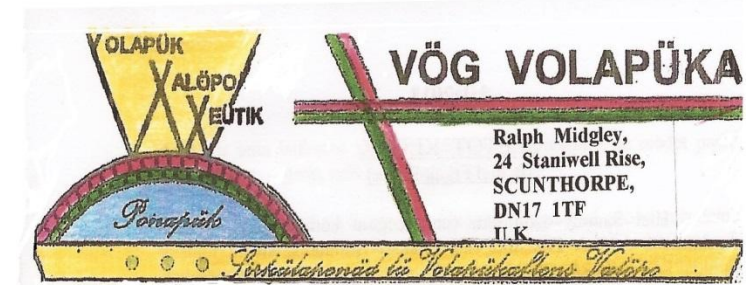
Vüo jep nevifiko ämufon lomio. In soaralut stilik äkanoy fago lilön feifi Lupa. Jipigaleda-Dogs älöükons lilis. Äküpons kaniti, keli Lup kanitom bü fidäd, e sunädo ägerönons lü bälät. Kanit Lupa süpo estopon, e dü rön, fugöl de Dogs, lup änemom oki it fopi, bi ivedom feifan ad plitön Kaparüli, plas äblebom miticöpan.

Südöfa-tidod: No leadolöd seimose modugön oli de desin olik!

(Tradutod fa Vicifal obsik Hermann Philipps)

IFÜ

Ifü te isökoböv konsäli palas obik !

YELOD TELDEGFOLID MÄZUL 2014 (Pads 17 - 24)

O Volpükaf lens valöpo!

In redakanapened febula, äpenob dö riskäds e dö vantags mona.

Bal riskädas fefik adelo binon dalabiäl. Reklams binons valöpo. Kanobs reidön onis in gasedem, lilön onis in radion, logön onis in televid. Nek pajelon fo ons. Cans pereklamöl binons suvo lübatiks, bi pedunons fa calans, kels vilons selön canis okik. Ba nünöm nulädikün. Ba möbs deköfikum. Ba vakens in fuginän nekredoviko nejeriks. If dalabobs moni saidik ad pelön onis – benö! Fikul nonik! Ab if no dalabobs moni saidik – kisi üfo kanobs dunön?

If binobs krimiälkans, kanobs u tifön moni, u tifön canis (kel binon fikulikum, do mögik). Ye pro utans, äs obs, kels binons snatiks, loen gepelabik ünü yels anik binon mögik, ab fino epelobs moni mödikum ad dalabön canis, kelis no äkanobs remön onu. sekü atos, kodü dalabiäl obsik, binobs fino pöfikums, ka büo !

Konöm binon skil gretik. If äbinobs üfo konömans duinafägik, fikuls tefü mon önepubons. Brefo, ad sevön lio tölätön moni, konöm binon zesüdik pro nets, pro fiams, pro alan. Samo, sellibans no labons fikulis ot äs matans, ab nen dot seimik pösods valasotik mutons labön disini vobedik, e disin somik binon sek plaka valemik.

Su pads okömöl gaseda obepenob disini somik gudikum; täno okanols seivön vantagis ota.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

III:18:2014

LÄLID IN STUNALÄN
(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGID (DIL FOLID)

"No binos utos, kelosi elärnob dü cilüp oba,"
äsagon el Grifon.

"Voiko, neai elilob osi büo," äsagom Melajelädaf
Süpädik, "ab cedü ob, binos nesiäm mu lölöfik.

Lälid äsagof nosi; iseidof oki, logod vü nams, ed
änulälof, va bos *föro* öjenon ma mod natik.

"Vil
ob, das kleilükoy osi obe," äsagom Melajelädaf
Süpädik.

"No kanof kleilükön osi," äsagon vifiko el Grifon.
"Deklamoföd liänemi sököl."

"Ab tefü teans oma-li?" äläidulom Melajelädaf
Süpädik. "Sagolös obe, lio *äkanom* -li stäänükön onis
medü nud?"

"Binon danüdstaned balid," äsagof Lälid, ab din
lölik äbluvükon ofi sovemo, das ävilof ladöfiko bespikön
yegädi votik.

"Deklamolöd liänemi sököl," ädönuom el Grifon,
nesufädiko: "primon '*Ebeigolob gadi omik*.'"

III:23:2014

Te änutob. El Konrad jenöfo äsevedom säkädi omik.
Nemuiko atos ägevon speli.

"Kludo ästeifülob ad drinön nemödikosi, spelölo ad
dagetön suemi kleilikum jenöfa. Edelo trääm äpubon nogna se
fogül. E pos minuts anik ägevegön dönu ed änepubon ini fogül.
E sevol-li utosi, kelosi edunob?"

Änoob me kap.

"Ägolob jü top, kö fero finon. Is äbinon top, kö trääm
änepubon usio, de top kelik ikömon. Tän älabob tikamagoti.
Sevol-li utosi, kelosi odunob?"

"Sagolös osi obe, begö!"

"Susus dinäds binons göniks, ostebedob plödü potöp tö
stopöp träma ün naed okömöl. Ed oxänob ini trääm. Ekö! mod
balik ad tuvön tävazeili träma at maleditik. Obinob su trääm it.
E ven ugekömob, okanob konön valikosi. Osteifülob ad no
drinön tuiko ün neit et. No osötob slipikön u tu pestorditön ad
küpön, kö binob u kis jenon. Osteifülob vemo ad vobädön atosi.
Nu lestebedob neiti fogülik." Älogetom drimälo fagio.

No äcedob, das äbinon tikamagot gudik ad bexönön
trämi magälodik, ab dasteif ad blebön nebrietik - nemuiko ad
no tu brietikön – äbinon step in lüod gudik.

Dü delsanik sököl no plu ämäniotom disini boldik oma, ab
ven ämogolom se dom ün neit semik, kü fog densityik
ädavedon, äsevob desini omik. Äsagom motüle e fatüle, das
äneodom drinodj, ab no äpölükom obi. Äsäkob obe dö konot,
keli ögebom tü del sököl,

Ün del sököl el Konrad no ägekömom. Motül e fatül
äkudons vemo e no äsevons kisi ökanons dunön. Ädredons,
das älabom-la fätoti sümik äsä ziom Bert, e das neföro ölogons
omi dönu.

(Kanols reidön finoti fäkädükik konota su pads gaseda okömöl)

III:22:2014

ludrin. Nu älabom bäldoti yelas zao kildeglul. Mögäd ad labön lifi "legik" äbinon pülik u leno ädabinon.

Motül e fatül klülabiko äsufälons atos, ed äkäledons omi. "Äbinom kuratiko äs ziom Bert," äsagons, äsif atos äbinon-a säkusad ad päridükön lifi omik.

Isevob gudiko eli Bert dü yunüp oba, ed igo ilöfilob omi. Dü lif lölik äbinom ludrinan, ab ven iperom vobi e matani idedietom reti lifa omik ludrine. Stad omik vifiko ibadikumon, du äperom oki in stordit lalkoholik nen fin.

Ab tü soar semik, bü yels mödik, imogolom, bi "äneodom drinodi," e neföro igekömom. Neföro ätuvoy retodi oma to vestig staböfik fa poldanef. Äbleibom möön jünu. Atos äbinon jenot mu glumik famüla obsik, ed äbinos nog glumikum ad logön eli Konrad, kel äsökön vegi ot.

Su cimamulür nog dabinon fotografot ela Bert e matan oma. Su kap binon häät ko tonats primik nema omik pebrodöl su siem, sevabo "ALE" ad sinifön Albert Leonard Epping. Pro om atos äbinon cog gretik, ed älenlabom häti ai, ven äsegolom.

Dü dels sököl el Konrad ämogolom tü düp latif neita ed ai ägekömom löliko brietiko tü düp gölik göda. No plu ämäniotom bisarikis visionis omik, do sötob koefön, das no äflagedob de om patis mödikum. Alo ämutob blümükön obi ad xam, klu no ävilob lifädön timi tumödik ko blod bäldikum.

Täno, plu ka vig bal latikumo, äspikob ko om in yad dü bal timülas, kü no brietom.

"Gegolob ai dönu lü top, kö älogob trämi," äsagom obe. "Logob oni anikna nu, ed ai ven binos dagik e fogülik. Jinos, das dinäds somik binons dialiks."

"Verato-li?! äsagob.

"Anikna no kanob tämükön mödoti, keli drinob".

III:19:2014

Lälid no äriskof ad nelobedön, do ya päsiädükof, das vöds öbinons bisariks; too äfövofo poedoti me vög dremöl:

*"Ebeigolob gadi omik.
Me log bal vifiko ilogob
Lüli ko pantär fidi bastetik
Äfidons: pro pantär krut ko mit
E vaet, ab pro lül te bovedül.
Ven bastet pifidon, (vö! nen git),
Te spun äretön pro lüla-pokül
Ab neif e fok pro pantär, (o sü!)
E por lätikün äbinädön me --- !!*

(Finoti kapita kanoy reiudön su pads gaseda okömöl)

ADRIAN PILGRIM 1948 – 2013

Liedob gretiko ad mutön nunön deadi enuik flena löfik Adrian Pilgrim, bäldotü lifayels mäldeglul.

Adrian änitädalom dö püks valasotik, u netiks, u mekaviks. Jenöfo ünü yel mil zültum mäldeglul äjafom mekavapüki nemü 'Euronord,' stabü püks nolüdavesüdik Yuropa. Sis lunüp äbelödom nisuli ela 'Man' kö ädedietom reti lifa ad gelifükön püki vönädik nisula at.

Takädömös in püd siülik, kö te pük gudikün dabinon, sevabo, ut löfa nenfino.

III:20:2014

NEODASTOPÖP (fa hiel Frank Roger)

Blod oba Konrad labom ludrinasäkädi, kel badikumon ai. Nu eprimom ad logön dinis, kels jenöfo no dabinons. Kösomiko golom se dom neito tü düp latik, sagölo, das “neodob drinodi.”

Lölöfiko no sevob, kiöpio golom; niludob, das visitom bötidöpis anik e drinom nenstopo jüs kanom töbo golön plu. Fino lükömom domio in stad mu badik. Mebom obi dö ziom Bert, kel älabom säkädi ot. Kanoy igo sagön, das binon fib famülik.

Dälolsös obe ad konön utosi, kel äjenon eneito. Isegolom se dom dönu ad remön drinodi, e no päsupädob, ven älükömom gödo smelöl naudiko ma tabak e bir neflifediks. Äklülos, 222 kelosi iduonom. No äkanom igo tuvön nämä saidik ad xänön jü cem omik e kripön ini bed, ab ädofalom töbiko ini stul kovenik oma ed äslipikom seadölo mu blegiko leigoäs lupup, keli seiman imojedon.

Tüi zedel ägalikom, ed äsäkob ome, lio stadom, e kisi iduonom, ifi äkanob pluuneplu tuvedön osi. Älöpiologom lü ob me logs blodaredik, äkögom anikna ed äsagom me vög raudik: “Agödo elogob bisarikosi.”

“Konolös!”

“Vio sevol, nilü potöp vönädik dabinon toped, kö trämaferod finon”.

Änutob. Potöp vönädik suno podebreikon, e poso ologoy us lödateadis nulik. Träm, kel ätävon usio päplaädon dub nibud, ab ferods neföro löliko pämoükons. Sis yels mödik binos so. Niläd et boso pöföfik no lofon mödikosi, pläämü bötidöpis anik slapik, kels nendoto äbätöns eli Konrad.

“Mugödo,” äfövom, “ven ägekömob lomio, ällilob noidüli träma, kel älükömon e poso ägevabon. Äfogülos, sekü

III:21:2014

atos no äkanob kleiliko logön, ab äkanob nekleiliko logön TRäMI, KEL Äpubon neseimao. Äbinos bisarik, bi äcedob, das ferods no plu pägebons. Nibud tävon usio nu, vo-li? Igo plu ästunob, ven äküpob, das träm ikömom usao, kö ferods no plu dabinons. Veratiko, so äbinos. Fino ästopon fo potöp äsvo ad leadön nexänön e zänön menis anik, ab us nek ästebedon. Äbinob pösod balik us. Pos minuts anik, träm ägevabon dönu ve lüod taädik. Socus ilükömon jü finod ferodas, ekö! änepubon ini fogül. No äkanob kredön utosi, kelosi ilogob.

Dü timüls anik älogetom fagio, nendoto memölo dönu jenotis at.

“Konot kion!” äsagob. Klülabiko tuükam lalkoholik ela Konrad ifinikon me pölükams sienik. Äbadikumom vifiko, ab lio stöpön omi? No äbinom plu cil, e no ävilom dalilön konsäli gudik.

“Binos verat,” äfümükom ta loged dotöl oba. “Yulob!”

“Benö!” äsagob, “ab xänolös anu lü cem ola. No kanol blibön is dü del lölik.”

Ämurom bosu e töbiko älöädöms de stul. Täno ägolom lü cem omik.

Poso fatül äsäkom obi dö kondöt bloda obik, ed äkonob ome konoti lienetik, keli Konrad idatikom. Fatül älemufükom kapi, sagölo: “Niludob, das kredom, das jenöfo ilogom trämi. Binom so malädik, das no kanom distidön vü pölükam sienik e jenöf. O lupul pidabik!”

“Kisi dunön-li?” äsäkob.

Fatül ätovülom jotis ed älogotom nenyufiko. No plu äspelom ad gedugön eli Konrad sui veg verätik.

Motül e fatül äsagons ai, das if el Konrad ituvomöv vobapöti, val ibinonöv votiko. Ab äbinom kotenik nen vob e ad lifädön lifi omik nenfrutiko. Sis yels mödik no plu isukom vobapöti, no älabom moni ad lifön livädiko, ed äsefädöms oki in

FROGS E HOBUB

Semanaedo Hobub äkõmom donio lü lulak ridagik ad drinõn. Tagõl nämiko ini vat, ästapom frogi yunik ini släm. Jifrog bäldik suno äküpof nekomi yunana et, ed äsäkof blades e söres ota: "Kis äjenon-li tefü on?"

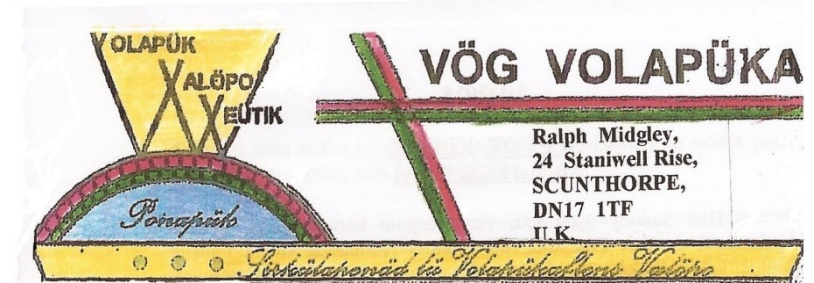
"Most *mugretik* ästepom sui blodil me bal safas gianik oka!", äsagon bal onas.

"Mugretik äbinom-li?", Jifrog bäldik äsagof, bladovolükõl oki. "Äbinom-li so gretik äs so?"

"O, *vemo* gretikum!", ävokädons.

Jifrog nog plu äbladosvolükof oki. "No mögos, das äbinom gretikum ka so", äsagof. Ye frogüls valik ästetons, das most et ibinom *vemo*, *vemo* gretikum. Jifrog älaiblado-bladosvolükof oki plu e plu, jüs süpo äkräkof.

Südöfa-tidod: No besteifolöd nemögikosi!

YELOD TELDEGFOLID

NÜM 4

PRILUL 2014

(Pads 25 jü 32)

O Volapükaf lens valöpo!

Ad gudiko tölätõn moni, äsä ya epenob, mutobs disinõn metodi vobedik.

Balido, klülabiko, mutobs vätälõn neodis sästantik obas. Ba din sästantikün binon ad pelõn fidi e drini. Telido mutobs pelõn dapanoti u loatamoni doma u lödateada obsik. Ekõ dins sästantikün. Dins at buons bü dins valik.

Anu seadobsös ad vätälõn neodis votik. Dunobsös lisedi tefik. Mutobs tütedõn obis. mutobs binõn jenõfimans.. Sosus udunobs lisedi at, vätälobsös dinis nesästantik, samo: vakenis, löfälis, legivotis, igo lüxüödis.

Cedü ob, din vemo frutik binon 'ditretamon'. Semikna dins nepebüologõl jenons; täno mon somik binon benokõmik.

Ab anikans osagons: ya sevobs valikosi, keli ekomandol. Too dabinsons utans, kels, do sevons teori disina at, no plöpons ad gebõn oni plago.

In pened okömöl, oplänob kikodo disin no jäfidon pro anikans, äsi kalieti, keli mutobs gudiko kälälõn ad plöpõn.

Suno okanobs reidõn kapiti degbalid tefü ventürs jiela Lälid in Stunalän. Spelob, das ojuitols kapiti folätik at!

Valikosi gudikün oles ed olikanes,

sedom

IV:26:2014

LÄLID IN STUNALÄN
(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGID (FINOT)

"Deklam somik labon-li zeili kinik?" äropon Melajelädaf Süpädik, "if no kleilükol vödis äsä progedol? Ob neföro edalilob dini somik kofudikum!"

"Si," äbaicedon el Grifon, "cedob, das binos gudik ad no fövön. Jenöfo Lälid äbinof vemo kotenik ad stopön.

"Vilol-li, das danüdots nog plu Humara-kvadrila?" äfövon el Grifon, "U buükol-li, das Melajelädav Süpädik kaniton?"

"Gudö! kanit, begö! if Melajelädaf Süpädik obinon so gudälik," ägespikof Lälid, so ledesiriko, das el Grifon äsagon, boso peskänöl, "Hm! buams votikanas binons suvo nesuemoviks! Kanitolös ofe kaniti: "Tortugasup," o flen gudik!"

Melajelädaf Süpädik äseifom dibiko, ed äprimom, ko vög ömna me sloks peteiföl. ad kanitön sökölösi:

*"O sup jönik, densitik, grünik,
Takädöl us in supjär vamik!"*

IV:31:2014

Tü del mälid, äsenälob desiri gretik ad fövön pledi i lomo. Äsludob kludo ad tifön bibi.

Äpäkob oni ini sakäd tü soar lätik pos reid ota. Ab pos litikvänam no äkanob slipikön. In dag älogedob sakädi färmik, kel äkipädon fleni obik. Komip ävuton in kap oba.

Komip at äsüvokon säkis sököl:

- Lio kanoböv-li baiädükön, tü tim ot, stadi obik as posdaut pastana ko ut tifana? Zu päpenos in bib at in püks jönik tel: "No tifold !"
- Ed if sevomöv lefat oba, das ledaut itifof bibi, kisi sagomöv-li?

Cedob, das okanol fomälön fini konota!

Gödo äsumob bibi se sakäd obik, ägepladob oni sui neitatab e, sakäd in nam, isegolob se cem kobü taked gretik in lad oba.

(Ilona Kutas)

REINABOB

Reinabob glidon obis,
mene,
E love sil magon kölis:
Rojan, yelov, grün, lindigot;
baitonik;

Reinabob glidon
Sinif ota blebon sene
Sümbol vere

Ed ekö blöv, jönik nen dot.
gekömik!

Leyan jönik

IV:30:2014

BIB NORGÄNIK

Tüv vola milagik pükas binon plak gretik lifa obik.
Motivam ota ädekömon de vuls famülik.

Lefat motik oba, Profäsoran Godava, idalärnom pükis degjöl. Pük e rel äbinons mu veütiks ome. No äkanom tidön obe Deutänapüki, hebreyi, Polänapüki u Linglänapüki, bi älabob bäldoti yelas te lul timü dead omik. Senälob nu seimo in gereda- patöfs obik, das sötob fovön ma sam oma.

As liman bukemadepüta, älifädob vigi in zif Oslo. Pos programs delik liegöfik e nitediks, ägerönob lü lotidöpacem oba ad lifädön soaris soalöfik sogädü flen nulik oba: bib telpükik in Lingläna- e Norgäna- pük.

Ituvob oni su neitatab tü del balid in lotidöpacem, lom oba dü vig. Ba binon kösöm in lotidöpacems länas kritik ad gebidükön lotanes bibi. Äplakob kösömi at balidnaedo in lif obik us in zif Oslo. Tüv biba et id ämebon obe cilöfi oba

As posdaut pastana, kel älödof in pastanöp jü bäldot yelas degmäl, ägolob lü glüg ed äreidob bibi. Ab sis yels kildeg no igo ikipob bibi in nams obik.

Pled gretik nu äprimon. Äreidob padüli Linglänapükik pada; äleigodob oni lä padül Norgänapükik, e yufü nol pasetik oba dö bib, äprimob ad suemön vödemi, e vödis Norgänapükik ko licins pemigöl Lingläna- e Deutänapükiks leigüpo.

Del pos del, bib ed ob ävedons flens ai sevädikums.
Äprimob ad dredön teili obas sunokömöli.

IV:27:2014

Kim no desirom-li supi somik?

Sup soara, o sup jönik!

O s - u - p jö - nik!

O s - u - p jö - nik!

O s - u - p so - a - ara,

O sup mu jönik!"

O sup jönik! Kim nu fiti aldelik,

Jibi, u zibi vilom-li seimik?

E kim no yilom-li dinis valik

Tä pänids te tel supa jönik?

O s - u - p jö - nik!

O s - u - p jö - nik!

O s - u - p so - a - ara,

O SUP JÖ - NIK!

"Kanitobsös gekaniti dönul!" ävokädon el Grifon, e Melajelädaf Süpädik iprimom ad kanitön oni dönü, ven älieloy vokädön fagao: 'Cödäd primon!'

"Kömolös!" ävokädon el Grifon, e, fanölo nami ela Lälid, ämospidon, nen stebedön finoti kanita.

Cödäd kisotik binon-li?" äsagof Lälid lenatemölo du ärönof, ab el Grifon ägespikon te : "Vifö!" ed ärönon igo vifikumo. Fagao äkanoy lilön, ai plu nelaodiko, vödis glumaladälük sököl, kels päpolons su vienil, kel äsökön onis:

*"O S - u - p so - a - ara,
O Sup jönik, O Sup jönik!"*

IV:28:2014

NEODASTOPÖP (FINOT)
(fa hiel Frank Roger)

Ad trodön onis boso, änunob ones disini, keli blod idatikom ad tükön verati tefü träm magälodik. Älemufükons kapi ed ämurons bosu dö delir.

Ma sev oba, ägidetons ed obs sötobs blümükön obis ad badikünos.

El Konrad ämoblibom dü dels kil. Fatül äsagom, das ötelefonomöv poldabüri if el Konrad no ügekömomöv tü del folid.

Atos ye no äzesüdon. Tü del folid, ekö! el Konrad ägekömom lomio. Ästodom mu negudiko - negudikumo, kas föro ilogobs omi. Ye obs valik äsäditretülobs ven äloegobs gekömön omi.

Ämismelom naudodiko ma zigarülasnok e lalkohol. Mu äklülos, kö ibinom dü tim lölik et. Id äklülos, das leno iplöpom ad tämükön driniäli omik.

Va iledunom-li disini omik ad bexänön trämi? Igo ästeifülob ad säkön omi dö atos, ab lölöfiko pästorditom, mürölo vödis neyumedik, töbo küpölo züädi okik. Jenöfo äjinos, das semikna sio sevälöfom, semikna no.

Fatül ävilom büedön kömön sanani, ab täno älecedom, das äbinos gudikum ad stebedön jüs el Konrad ösäbrietom. Ye, vätälü stad oma, atos bo ödulon dü dels anik.

Utos, keli fino ösagomöv, voiko öлиндифон. Nek ökredonöv nunodi seimik oma. Repüti omik äsevoy tu gudiko. Ab ävilob too dalilön nunodi oma.

Ye pat bal ägidetükon-la omi, toä mu ädotob magäloda-trämis kömöl ini e nepubölis de jenöf, pato dü neits fogik e pälogölis te fa temunans ko ludrinäsäkäd sevärik.

IV:29:2014

Pat at äbinon, das pö geköm etgödo el Konrad ilabom su kap okik häti zioma Bert - oti ko primatonats: A.L.E., oti, keli zioma Bert älabom su kap in fotografot. Kisi atos äsinifon-li? Konrad ibexänom-li dido trämi magälodik? Iveigom-li lü top müsterik, kö zioma Bert ilifädöm yelis so mödikis? Ikkömoms-li odi us ed ispihotoms-li? Zioma Bert, igivom-li ele Konrad häti okik ad süadükön menis is lomo, das konot lienetik hinefa äveraton? No äsüadob.

Ädabinons te mögodis tel, kelis ävilob vätälön. Ba Konrad ikkömom eli Bert in bötidöp seimik, ed igetom häti omik as blöf kolköma omas. Atos voiko no älabon siämöfi. Fumo el Bert no äkanom ludrinön in bötidöps dü yels so mödiks nes paküpön fa seiman, ud igo fa poldan.

U ba Konrad te iziglibom in bötidöps dü dels kil posä isteifülob vaniko ad bexänön trämi, kel idabinon te in magäl kofudik oma. Demü däsper e spets vanik iludrinom nenstopo, kelosa sekis katastrofik ilogobs nu. Ab lio üfo igetom häti zioma Bert?

Teor nonik äbinon siämöfik e no äkleilükön patis veütik. Te man bal äkanom kleilükön obes utosi, kelosi ijenon.

Ab neföro ätävobs verati. Konrad no äsevälöfikom se degol finik at ini lalkoholim. Sanan äkleilükom obes, das ludrin tuik oma ikodon breinidämükami nesanovik.

Äveigoy omi lü malädanöp in stad lafa-sevälöfa, jünü nen proged saunikama. Ed ekö obs nen kleilükam seimik dö hät zioma Bert!

. □□□□□□□□□□□□

MAN SAUNIKÜN

“Mutob sagön, das binob saunikum ka flens valik oba.”

“Lio sevol-li osi?”

“Bi flens valik oba binons deadiks!”

SOG BEVÜNETIK VOLAPÜKA
DALEBÜD CIFALA NÜM BAL
YELA 2014, TÜ DEL BALID MAYULA

DISPENAN: Brian R. Bishop : Cifal Soga Bevünetik Volapüka,

VÄTÄLÖLO,

- das dü yels 30 sis yel 1984 ob efölob cali cifala;
- das demü bäldot, no labob libatimi saidik;
- das söl Hermann Philipps dalabom noli legudik jenava Volapüka;
- das binom duinafägik tefü geb gramata e vödastoka Volapüka;
- das propagidom Volapüki dub tradutods e peneds;
- das nitedälom pro dabük vödabukas e tidodemas Volapüka;
- das dalabom kalietis zesüdik dugana ad lanälükön Volapükkanis;
- das promom fövön samädis fütürik gasesda Volapükaneffa;
- das labom stüti lölik Kadämanas votik in cal cifala;
- das binom vilöfik e blümik ad vedön cifal;

CÄLOB PRIMÜ ADEL:

Söli Hermann Philipps,
lödöl in Deutän, lä Beethovenallee 61,
D-53173, Bonn – Bad Godesberg

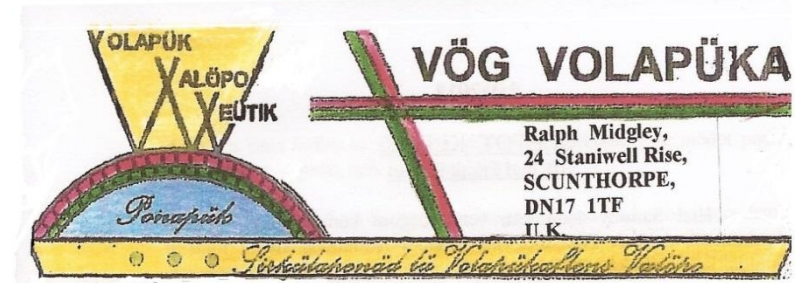
AS CIFAL SOGA BEVÜNETIK VOLAPÜKA.

**OB NECALIKOB DE CIFALAM
E BLEBOM AS KADÄMAN SOGA AT.**

**So pelonöl
IN ZÄNABÜR VOLAPÜKA**

(dispenäd)

Brian R. Bishop
CIFAL SOGA BEVÜNETIK VOLAPÜKA

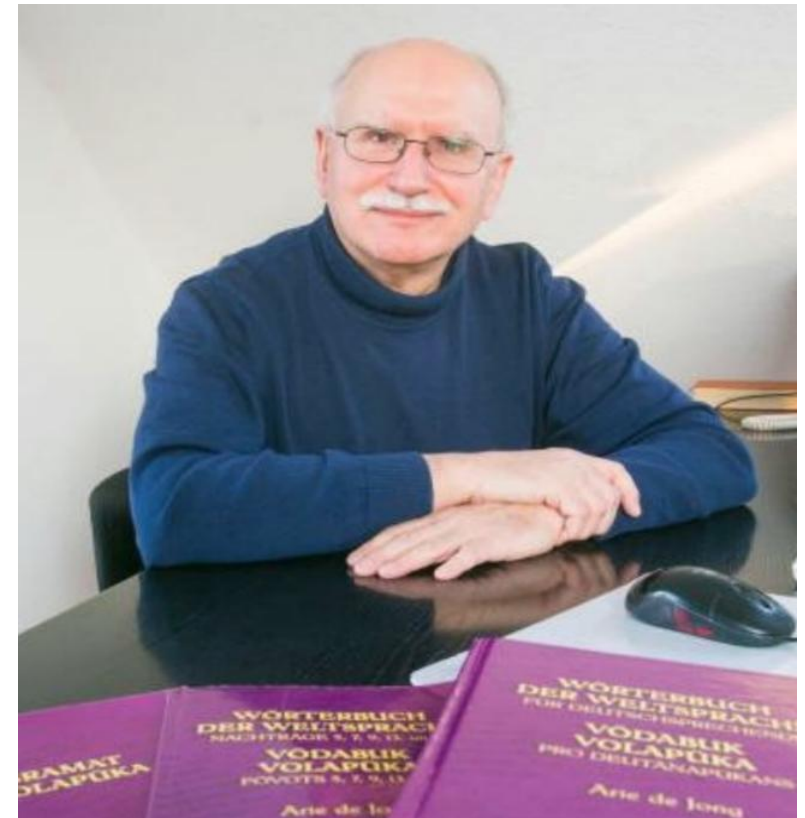

YELOD TELDEGFOLID

NÜM 5

MAYUL 2014

(Pads 33 jü 40)

CIFAL JÖLID VOLAPÜKAMUFA : HERMANN PHILIPPS

V:34:2014

LÄLID IN STUNALÄN
(fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGBALID (DIL BALID)

KIM ETIFOM TOEDIS?

Pö lüköm elas Grifon e Lälid, Körareg e Köradaim äseadons su tron; lemödot äkolkömon zü ons - bödils e nimils valasotik, äsi kadapäk lölik: Köraman pejänädöl ästanom fo ons; soldats ästanoms flanü om ad galedön omi. Nilü Körareg äbinom Krolig Vietik, kel äkipom trompeti namü bal, e pärgameni namü votik. Kuratiko zänodü cödöp äbinon tab, su kel äbinon bov gretik toedas: älogodons so benosmekiks, das te logot onas äfaemükon eli Lälid - "Spelob, das cödäd no odulon lunüpo," ätikof, "bi poso okanobs gutön toedis!" Ab mögod at no äjinon gudik, seko äprimof ad küpedön valikosi nilü of ad moükön frutiko timi.

Lälid neai büo ibinof in cödöp, ab ireidof dö ons in buks, ed äbinof saidiko kotenik ad tuvön, das sevof nemis ti valikis us. "Ekö cödal," äsagof oke, "bi lenlabom heroti gretik."

Cödal, reto, äbinom Körareg, e, bi älenlabom kroni oka su herot, lölo no äjinom kovenik, e fūmo no äbinos valemo koveniälik. "Ed ekö yulanöp," ätikof Lälid, "e jafäbs degtel.

(Kanols reidön fövoti konota ünü mul okömöl)

V:39:2014

Latiküno äkanob kleilükön jibukemane bukema Bayerische Staatsbibliothek [Bukem Tata Bayänik]⁹ zifa München, kel tü yunul yela 2012 ämaifükon dajonädi dö bevüpüks mödik, e bevü ons Volapük älabon dili gretik, das Volapük e muf onik ai nog vemo lifons.

Disein soga ebinon, ma vöds kelis Cifal Johann Schmidt äpenom obe, das "Vilobs kälön püki at leigoso käloy Vöna-Grikänapüki u Vöna-Saxadapüki". Nu no desirops ad komipön ta Sperantapük ad vedön bevüpük cifik: göliko Sperantapükamuf ägeton mödikosi de Volapükamuf, ninädü limans e klubs balid, ed igo palogos anikna in vödem e gramat.

Fred obik binon, das elabob diniti Cifala so lunüpo, das Volapük in tim at noe dönulifon, abi nu labon pladi fümikum, smalik, ab vemo veütik, in jenotem nulädik valemäpukas. Kodü atos ladöfiko spelob, das valikans, kels löfons Volapüki, oyufons Cifali nulik ad fümükön fütüri püka balid dido bevünetik, dido paspiköl, bi evobom so mödiko, so ziliko pro on.

¹ *Menade bal püki bal. Festschrift zum 50. Geburtstag von Reinhard Haupenthal. Festlibro por la 50a naskiĝ-tago de Reinhard Haupenthal. 1995-02-17.* Fonun fa Henri Vatré. Saarbrücken: Edition Iltis.

² Schmidt, J., *Jenotem valemäpüka Volapük*, Amsterdam, 1964.

Ed in *Volapükagased proNedänapükans*:

https://wikisource.org/wiki/Volapükagased_pro_Nedänapükans

³ http://volapuk.evertype.com/kadam/Dalebud_Cifala_de_1984-01-01,_Num-_1.html

⁴ Log. <http://vimeo.com/12197673> yela 1994.

⁵ Log. eli *Vög Volapüka* 1:2-8:2007.

⁶ Cherpillod, André, *Vortaro Volapük kaj Esperanto-Volapük; Vödabuk Volapük-Sperantapük e Sperantapük-Volapük*, Dabüköp La Blanchetière, 2003.

⁷ A.s.: de Jong, Arie, *Gramat Volapüka*, 2012, ISBN-13 978-1-904808-94-7 (dönudabükot); de Jong, Arie, *Vödabuk Volapüka pro Deutänapükans* 2012, ISBN-13 978-904808-89-3 (dönudabükot); de Jong, Arie, *Vödabuk Volapüka: fövots 5,7,9,13,e 15*, 2012, nen ISBN; Roger, Frank, trad. Midgley, Ralph, *Vom filik e konots votik*, 2012, ISBN-13 978-1-904808-3

⁸ <https://groups.yahoo.com/neo/groups/volapuk/info>

⁹ Log. eli *Vög Volapüka* XI:82-86:2013 e IX:66-67:2012

V:38:2014

Dü yels mödikün cifalama obik ob – nö, muf – ebinobs lemu läbiks, bi Ralph Midgley dunom so mödikosi – spodom ko seividans, vestigom, penom vödalisedis e gramatis, äbevüresod-ükom sogi e püki, tradutom ini pük, ab patiko mul pos mul fiediko, kälöfiko, kuratiko segivom gasedi soga, eli *Vög Volapüka.*, dub kel so lunüpo e nog nutimo pük verätiko lifon. Jenot vemo veütik cifalatima obik äbinon fün calöfik Soga Bevünetik Volapüka⁵ tü yel 1997. Ralph skiliko älautom rigeti Statudas soga.

Äpajonob dinädü Volapük in timils in televidaprogram nemü *Eurotrash* e dönuams onik. Tü zänodahitüpadel yela 1995 ävisitons brefüpo domi obik söl Giorgio e jimatän okik bübrefüpik Bianca. Om äbinom dipan Litaliyänik, kel vemo ävipom kolkömön Volapükani. Nosi poso änunom obe poso. Kiöpo, o Giorgio, lödol-li nu?

Tü yulul yela 1998 jimatän obik Jean ed ob ävisitobs eli Ralph tö Scunthorpe, kö brefüpo kilmanefi äfomoms ko Fransänan (Feyzin) skilik e zilik, Jean-Claude Caraco, kel suvo eyufom dö dubs e säkäds.

Älödom domü ob dü neits tel tü febul yela 2006 Robert Pontnau, Fransänan (Toulouse), kel epenom magodakonotis in *Vög Volapüka*. Äspikobs vilöfo Volapüko. Binom man smililäk, kel spikom pükis netik mödik Yuropik e Frikopik e bevüpükis ömik. Kobo ävisitobs Volapükani zilik, John Redgwell tö Braintree, täv medü tood obik fagotü milmetes kildeg de lom.

Bü yels tel u kil äkolkömob eli Donald Gasper, kadämani, keli sevob dü yels lemödik, in gad ela British Library [Bukem Britänik] tö London.

Emäniotob bü brefüp eli Jean-Claude Caraco. Edunom so mödikosi pro Volapük e dü yels ömik äbinom Vicifal legudik. Samo, om änitedälükom Sperantapükani André Cherpillod (Fransänan) dö Volapük e kobo äpüboms vödabuki Sperantapük-Volapük⁶ äsi Gospulis Fol in Volapük e buki dö jenav püka. Jean-Claude äpübom nunabledi balid in Volapük e Sperantapük, ed espodom da vol lolik ad propagidön püki.

Is zesüdos, das mäniotob Kadämanis votik, Sérgio Meira, Arden R. Smith e Cifali nulik, Hermann Philipps, kels eyufoms me konsäls, tikodamagotis, e. r. in bespiks in grup bevüresodik obsik. Is nem veütik binon kadäman Michael Everson, Lireänan, kel dabükom frädü ök mödikosi pro pük e sog obsik⁷ e jäfidükom bevüresodapadis⁸.

V:35:2014

POSBLIBANS (fa hiel Frank Rogers)

Ägolob jü päskarans, kels ätakädoms in jad botas okik. Äsevob, das ävoboms te gödo, ed äspelob, das balan omas ölaboms timi anu pro ob.

Äsmililob flenöfiküno omes, sagölo: “Deli gudik oles!”

Äglidoms obi me logodajäst stunik; klülabiko äsäkoms okis, kikodo törän at ägolom ve melajol tü düp somik plas takädön flanü svimabasin plödik, u blibön in lotidöpacem klimato penomädüköl oma.

“Vilob botön,,” äsagob. “Mögos-li? Liomödoti ofrädosöv-li?”

“Kiöpio vilol-li botön?” E dü tim liomödötik?”

Päskarän, kel igespikom, äjinom vilöfik ad meritön bosiki moni zuik.

“Vilob logön ‘Jherissa Bay, ud utosi, kel ereton de on. Liomödikosi ofrädon-li nafam nelunüpik?”

Päskarän älemufükom kapi; lanäli no plu äkanoy logön in logs oma.

“Nemögik!” äsagom me pükasotil foginik. “Tu riskädik.”

“Vilol-li sagön, das us dabinons flums riskädik? U ba klips-li?”

“Riskäds mödik,” äkleilükom päskarän, ed ädeflekom kapi oma ad jonön, das iperom lölöfiko nitedi tefü mob obik.

No ädabinon tävabukül seimik tefü ragipelag at fagü seim, ab ituvob jonis anik dö päskaränavilag ‘Jhelissa Bay,’ kel ivedon fon konotas nekredovik e konädas, sisä tuvatom vilaga

kodü melanivod ai geilikumöl. Ituvob magodis vönik vilaga, kü nog päbelödon ed äbinon fulü liföf, ed inulälükob. Pro nitedäb vönaoloveikodas pöpa äs ob äbinosöv din mu nitedik ad logön topi at in stad nuik e ad vestigön konotis e konädis valik at. Ab ikonstatob, das botafebäd nonik älofon nafami somik; kludo ispelob, das päskaran seimik öveigom obi usio. Äblümob ad gudiko pelön omi in tef at.

Ädanob mani, ed älüvom omi. Ägolob seimio, ab liedo päskarans votik no äviloms yufön obi. Lölofikö no äkanob suemön, kikodo äbinos tu riskädik ad botön love failots. Ma sev obik vilag äbinon dis vat töbo mö met bal e vemo nilü melajol; sekü atos, bot no ämutonöv vegön fagio. Ba ädabinons kods votik, kikodo päskarans no ävilons dunön nafami somik ko ob. U bo ästeifüloms ad getön moni mödikum de ob.

Ven ägegolob, päskaran balid, ko kel ispikeb, ämaletom lü ob. Balido ätikob, das isüenikom votiko dö mob oba, ab äsagom: “Obs no kanobs yufön oli. Binos tu riskädik. Ab sötöl bo spikön ko Lamiral. So nemom oki. Odunom alseimikosi ad getön moni. No binom päskaran, ab dalabom boti. Kanol tuvön omi lä drinöp lotidöpa ‘Coral Reef’. No kanob dunön mödikosi pro ol.”

Ädanob omi demü nun at. Benö! Kim äbinom-li ‘Lamiral’? Ek ko bot, ab kel no binom päskaran-li? Ba smugan-li? Ba no öbinos-la din gudik ad koboyumükön oki ko om – ab votaflano, ba äbinom yufan teik oba.

Lotidöp ‘Coral Reef’ äbinon top nejerik ad dünön ömikis bäkasakäda-tävanis e nejera-töranis votik, kels ävisitons nisulagrupi at. Älülogob ini drinöp vagik, e vög seimao äsagon: “Färmons. Gekömolös, begö! dü soar.”

“Sukob ‘Lamirali,’ äsagob.

“Ekö ob!” Pos timüls anik man äpubom, neflifediko peklotöl, ko tufulik herem lunik jü jots.

(Dil telid konota opubon su pads gaseda ünü mul okömöl)

YELS KILDEG AS CIFAL

VENTÜRS PATIK VOLAPÜKA DÜ YELS MÖDIK

Ven logoy yelis e tumyelis büikis, binos äsif logoy länodi – dins e duns nilikum binons kleilikum, jinons gretikum, ed ets fagikum binons fogikum, jinons smalikum. Binos so in mem obik dinädü yels pasetöl. Tim Cifalas büik binon län votik, dö kel kanoy reidön in yegeed brefik fa ob¹ e votöpo².

Ilabob mögi e läbik e nitedik, bi suvo ispodob ko Cifals büik: dokan Arie de Jong (Leiden), Johann Schmidt (Weisskirchen am Taunus), Johann Schmidt (Amsterdam), kels iyufoms obi ad dalärnön püki. I fädo ägetob pübotis mödik Volapükik de Johann Krüger medü bebatedan Nedänik, kela jisekretan älödof visü dom obik. Demü atos äkanob nemön ladeti obik eli *Zänabür Volapüka*, e gebön penedapapüri ko tiäd dinitik at.

No äkanob no zälön tumyeladeli datuva püka tü d. 31-id mätzula yela 1979. Äsedob gasedanuni delagasedes veütikün Linglänik. Ma sev obik te gased bal ämänioton jenoti.

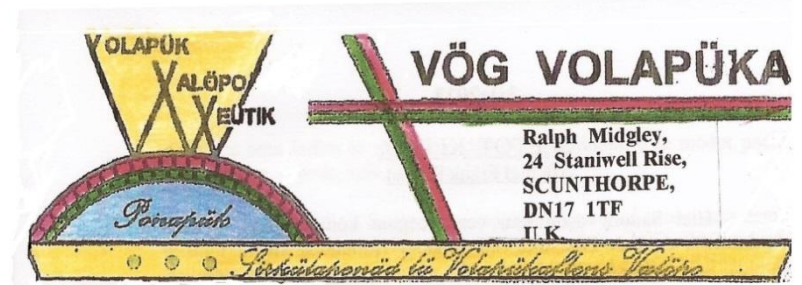
Bü e dü cifalam obik äspodob ko Volapükans votik. Spodem nu patuvon ko pübots Zänabüra in bukem Butler kälü Esperanto-Asocio de Britio tö Barlaston, Linglän. Bevü oms memob patiko Brasilänani nemü profäsoran Abelardo Sousa bäldik ab zilik, kela fat id ibinom Volapükan, kel ifünom Volapükaklubi in zif okik Florianópolis.

Bevü nems veütik, kelis memob binon Nedänen Piet H. J. Uittenbogaard (Hilversum). Ko om lunüpo, do no vemo suvo, äspodob jü deadam omik. Pükavan vemo nolaliegik äbinom Linglänan Douglas Gregor (Northampton), keli änitedom so mödiko pük obsik, das äspodob Volapüko. Ilautom bukulis tefü püks topädik Litaliyäna, älautom mödikosi tefü Sperantapük ed ätradutom dramatis Vöna-Grikänapükik ini Sperantapük.

In tim et bü bevüresod äzesüdos ad spodön nevifikumo medü pot.

Tü yel 1956 ävedob tidan; 1981 Vicifal; 1984 Cifal³.

Tü setul yela 1992 Ralph Midgley, nu Guvan lestümik Soga Bevünetik Volapüka, ävisitom domi e zifili obik, dat patelevidobs⁴ fa televidafiam Channel 4 in focem obik ed in vien gretik in gad e melajol. Äspikobs kobo balidnaedo te Volapüko in e plödü film: äsenobs jöni e gebovi püka at, e suno ävedos obes fasilikum ad spikön oni.

YELOD TELDEGFOLID
NÜM 6

YULUL 2014

(Pads 41 jü 48)

KIM ETIFOM-LI TOEDIS?

"Ed ekö yulanöp," ätikof Lälid, "e jafäbs degtel (ämutof sagön vödi 'jafäbs,' bi ömans äbinons nims, ed ömans äbinons böds). "Niludob, das binon yulanef." Esagof oke vödi at lätikün tel- u kilna, bi äbinof boso pleidik dö atos; e bi ätikof, (e gidiko), das jipuls ga nemödiks bäldota ofik ösevofs sinifi vöda. Ye 'yulans' äbinon vöd leigo pötöfik.

Yulans degtel äpenons go jäfädiko su sletots. "Kisi dunons-li?" ävisipof Lälid ele Grifon. "No okanons penön bosu büä oprimon cödäd." "Penons nemis okas," ävisipon el Grifon ele Lälid, "dat no oglömons onis bü finot cödäda."

"O fopans!" ävokädog Lälid, laodiko, ab suno äseilof, bi Krolig Vietik ävokädon: "Seilö in cödöp!" e Körareg elenükom lünätis oka, e kudiko ezilogom ad fümön, kim äspikom.

Lälid äkanof logön so kliliko äsif älogedof love jots onas, das yulans valik äpenons vödis 'dins fopik!" su sletots, ed igo äkanof logön, das bal onas no sevon ad tonatön vödi : 'fopik,' sodas ämuton sukön yufi nilädana ad atos. "Sletots onas obinons mu nelediks bü finot cödäda!" äcedof Lälid.

VI:42:2014

LÄLID IN STUNALÄN

(Fa hiel Lewis Carroll)

KAPIT DEGBALID (DIL TELID)

VI:47:2014

Tapladü nilud oba, no pätegons fa koans e lalegs; no pilabedons fits e jafäbs votik mela as topäd lönik. Ba vilag äbinon tu nilik lä melajol, sodas flum laidik taida äneleton nimis e planis melikis ad blibön is.

POSBLIBANS (DIL TELID)
(fa hiel Frank Roger)

Äkleilükob ome zeili obik, e das balan päskaranas ikomandom omi obe.

Äluröbom me nam da herem mänsidik oka, sagölo: “Kanob gudiko suemön, kikodo päskarans no äviloms yufön oli. Dredoms sekis. Utos, kelosi vilol dunön, binon vemo riskädik.

“Riskäd kisik dabinon-li us?”

Man te älemufükom kapi. “No betikobsös atosi anu. Bo kanoböv veigön oli usio – ab te tüpü brefüp kodü riskäds. Liomödoti vilol-li pelön?”

Pas pos tim anik ibalädükobs suämi, ifi ilecedob oni tuvemiki. Too ibaicedob, bi iküpob, das atos öbinon pöt teik oba ad logön päridotis.

“Kömolös isio odelo tü düp ot,” äsagom, “ed ojäfikob me bot oba, dat oblümon.”

Bot Lamirala äbinon jenöfo nafil ko mufükian plödaboidik, kel ätonon äsif äkanon töbo jäfidön. Äspelob, das no ökodon obes fikulis, ed äbinob kotenik ad sevön, das öblibobs no fagü melajol.

“Okömobs usio ünü minuts anik,” äsagom Lamiral. Klülabiko äbinom netakedik, ab no äkanob suemön kodü atosa. Ni flums ni klips riskädik - nos ädabinon ad kleilükön ludredi stirana. Vat äbinon takik, tio ävienos. Riskäds kisotik äkomons-li? Atos äbinon ba te dramat bosik ad gidükön suämi vemik, keli iflagedom?

Äbegob ome ad nevifikumön, sosis äbinobs sus päridots, äsüramenob fotografömi oba, ed äprimob ad fotografön magodis, bi vat äbinon ve kleilik, e vilag vönik äbinon ebo dis sürfät, lüloged äbinon legudik. Doms balugik e stukots ästadons gudiko, äsif piluslugonsöv bü dels te aniks fa vat löpiköl.

“Mutobs mogolön anu,” äsagom Lamiral, kel drediliko äzülogedom valöpo. “No kanobs blibön tu lunüpo is.”

“Nog minuts anik, begö!” ägespikob. “Vilob mekön fotografotis mödikum. Ekö, dins vo stunidabiks! Demü suäm vemik, keli epelob ole, dalob labön nog minutis deg u deglul is.”

Lamiral nevilöfiko äbaicedom. Kikodo äbinom-li so spidiälik? Dö kis dredom-li so?” Valikos äjinon so takik e püdik, e vilag at enoyöl, kel idakipon jöni delas büik, ägivon magädi nämä dibätik poedik. Ikanoböv lifädön düpi pos düp is ad lelogön sütis e pladis, domis balugik balteadik e bumotis.

Ämekob fotografotis mödikum, e süpiko, se gul loga obik, älogob mufi - fomi dagik, kel äspidon da vat lü obs. Täno bos äflapon nämö boti diso, kelos tio äzüifalükon oni. Äperob leigaveti oba, ed äfalob pödio. Fotograföm äslifon se doats oba, ed änepubon dis vefs. Älielob maleditön e lerörön Lamirali, ab fino äplöpom ad fimükön boti e vifükumön mufükiani ota.

(Fövoti okanols reidön ün mul okömöl)

Sil Volapükik, sil büo glorik.
Pos yels anik, sil vemo miotik.
Sil Volapükik, sil boso gedik.
Sil mödikanes, ün tim et, cedik.
Sil Volapükik, dönu sil solik.
Pededietöl kosäde volik.
Sil Volapükik, sil fütürik.
Pük ai otik. Pük-li kisotik?

Bal yulanas ädalabon stibi, kel äkraton ai. Atosi Lälid *lölöfiko* no äkanof sufälön: sekü atos, ägolof lü on, e suno ägleipof pöti gönik ad sädütön one stibi. Ädunof osi so vifiko, das yulanil pöfik (äbinon Lasär nemü 'Bill') no äkanom sevön, kiöpo binon. Posä vaniko isukom valöpo, ämutom penön me doat bal dü ret dela: ed atos no äfrutos, bi no äkanom jenöfo logädiko penön su sletot oka.

"O notükan, reidolöd kusadi!" äsagom Reg. Nu Krolig Vietik ätonädöm kilna me trompet, e poso äsärolom pärgameni, ed äreidom sökölösi:

*"Köradaim ebakof toedis ömik,
Ya ün hitüpadel semik:
Köraman etifom toedis valik,
Ed emosumom vö! toedi alik!"*

"Vätälölsöd cödöti olas," äsagom Reg yulanes. "No nog, no nog!" vifiko äropon Krolig. "Balido, binos mödikos ad dunön!" "Lüvokolös temunani balid," äsagom Reg, e Krolig Vietik ätonädön dönu me trompet kilna, ed ävökädon: "Temunan balid!"

Temunan balid äbinom Hätel. Enükömom ko tiedabovül namü bal e diled bod peböröl namü votik. "Säkusadolös obi, begöl o Mayed Orik," äprimom, "das eblinob atis: ab ven elüvokol obi, no nog ifidob tiedafidädi obik."

"Sötöl efinükön oni," äsagom Körareg. "Tü düp kinik eprimol-li ad fidön oni?"

(Fövot in gased okömöl)

PENED CIFALA NULIK: SPETS ANIK DÖ CIFALAM OBA

Balidnaedo äseivob Volapüki bü yels luldeg dub sikloped smalik dö püks. In diläd dö mekavapüks ätuvob seti Volapükik at: "Söls palestimöl, Elilädob in gased zifa olsik *The Eastern Morning News*, das nedols konodeli sevöl, plä bukamav, flenänapüki e Occidental." Buk et saitön vödemi at noe in Volapük, abi in Linglänapük ed Occidental. Lautan äpeneton (Deutänapüko): "Klatos, das Volapük, kel so mödiko pelunofon, vemiküno jenöfukon neodi voläda nutimik tefü bref e naböf." Atos mu änitendon obi, ye no äkanob tuvön buki seimik dö pük at in bukems. No äsevob, das cifal ettimik, el Johann Schmidt, älödom in zifil nilik, keli fasiliko ikanoböv rivön medü saikul. Pas pos degyels anik dönu ätuvob bosu dö Volapük: eli "Enkonduko al Volapuko" fa Ed. Robertson (1994) < in yegädagrup di 'Compuserve': resod leäktronik gölik, kö ätuvob i ladeti ela Ralph Midgley. Za tim at äseivob dabükoti nulik buka: "Volapük - Die Weltsprache" fa el J. M. Schleyer (1880). Älärnob bosu Volapüka vönik ed äpenom ele Ralph. Äsedom obe vödabukis e tidodemi oka sa gased Volapükik: Sirkülapenäd. Dü yels anik äbinob Volapükan, ye seimüpo äperob nitedi, bi no äcedob, das Volapük ölabon-la fütüri seimik as pük pro menef lölik. Ireidob mödikosi dö e fa el J. M. Schleyer, ed äkredob, das no äkanob digidön omi demü fümädäl e katul nesufälik oma. Nutimo suemob gudikumo dinädis et.

Pos vütim semik äbejäfob mekavapüki: Ido, e täno nited-älikob dö Volapük dönu, atna no plu asä yufapük bevünetik, ab asä letod täläktik. Ön mod milagik ävedob vicifal e nu cifal.

Kisi spetob-li tefü fütür mufa smalik obas, e disinis kinik osteifob-li ad vobädön? Büiküno mutob klülükön, zeils kinik bo mögons pro Volapük. No steifobs ad propagidön Volapüki asä püki bal pro menef bal. Nutimo spiked obsik: "Menefe bal püki bal" binon te memot löfik. Ye mens mödik dabinons, kels nitedälons dö püks nekösömik e kels vilöfons ad staböfo

VI:45:2014

lärnön e kälön onis. Binosöd kudadin obsik ad födön atosi tefü Volapük. Ekö desins obik:

1. Demü vobed cifala jünüik: Brian R. Bishop < e sekretana nenfenik kadäma Volapüka e dabükan ela Vög Volapüka: Ralph Midgley, noganabinod semik dabinon sa periodapenäd. Ats laidabinonsöd!
2. Dü degyels pasetik dido no äkanoy fasiliko küpön Volapüki, bi mon e meds votik diseinü propagidam ädefons. Atos evotikon dub bevüresod. Cedob kluo, das veütos ad binön jäfedik in resods sogik diseinü blümükam lärnämögas us, e das ek ai gebidon demü säks e säkäds pükaviks. Nu ya Volapükagrup dabinon pö el Facebook, kö disputoy ziliko me e dö Volapük (ye i püks votik padälons).
3. Volapük no binon pük, keli kanoy suemön e gebön sunädo e nen töb. Kludo zesüdos ad fasilükön mögiküno nitedäbes läрни verätik püka obsik. Dabinons literatatrادتods mastanas plakugik züädü el Arie de Jong, kels kanons gudiko pagebön as sams Volapüka verätik. Desinob ad gebidükön onis telpükiko demü leigod e suem gudikum.
4. Ye blig veütikün calüpa obik obinälon in konletam vödstoka dabinöl ed in kleilükam e notükam ona me Deutänapük nutimik e Linglänapük. Els Ralph Midgley e Brian R. Bishop ya eduinons büvobi digik.
5. Nogan veutikün Volapükamufa binon kadäm as zän e piäf fümik Volapükaneffa. Küpäl gretikün oba omuton dutön lü on.

Danob valikanis, kels ya jünü äfegebons mödiki timi e vobi gönü Volapük, e spelob kobovobi gudik id ün fütür. Volapük lifö!

Hermann Philipps, Bad Godesberg, 2014, mayul

VI:48:2014

VII:56:2014

“No äsevob, das valöpo in zifil spikoy dö ob,”
äküpetob.”

“Man, kel äbaicedom ad veigön oli usio, äpökom vemo. Niludob, das ädunom osi ad getön moni. Binom labiälik. Ya älabom fikulis alsotik büo, ab atna din binon mu fefik. No süpädoböv obi, if operom-la diniti lamirala omiki.”

Man älesmilom laodiko, ed äfidrinom viskini omik.

“Niludob, das äkompenom pö duns miniludik alsotik,” äsagob.

“Gidetol.” ägesagom, “ekö demü kod at egivoy ome coganemi et boso lekofik.”

“Kis binon-li so jeikik dö pök oma lätikün, äsä nemol oni? Kis jenöfo ijenon-li us? Vilob vo sevön atos, ab nek vilon spikön obe dö atos.

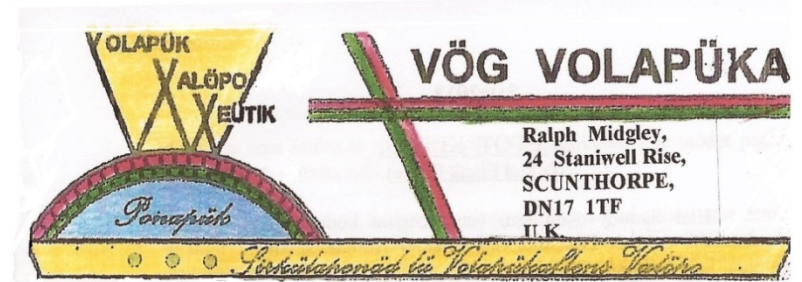
“Kanob liedo sagön ole nosi. Pardolös obe, begö!”

“Kikodo no-li? No lödol is, vo-li? Binol foginan, leigoäs ob. Kikodo kompenol-li pö pled lödanefa?”

(Finoti konota okanols reidön ün mul okömöl)

REQUIESCAT IN PAGE

Tü del 24id prilula, yela 2014 edeadom in Nedän dokan Arie de Jong (son dokana Arie de Jong, kel irevidom Volapüki ela Johann Martin Schleyer) bäldotü lifayelas züldeg.

YELOD TELDEGFOLID

NÜM 7

YULUL 2014

(Pads 49 jü 56)

O Volapükaf lens valöpo!

Ekö fotografot dö kolköm cifalas büik ed anuik.
Reidolsös yegedi fa cifal anuik su zänapads.

Cifal yelas pasetik (nedeto) e cifal yelas okömöl

LÄLID IN STUNALÄN

(Fa Lewis Carroll)

KAPIT DEGBALID (DIL KILID)

KIM ETIFOM-LI TOEDIS?

Hätel älülogedom lü Mäzulaliev, kel isökon omi ini cödöp, brad len brad ko Liron. "Tü del degfolid mätzula, *cedob*," äsagom.

"Del deglulid," äsagon Mäzulaliev.

"Del degmälid," äläükon Liron.

"Penolsöd etosi," äsagom Körareg yulanefe, e yulanef lanälisko äpenon dätis at kil su sletots; poso äsaedons onis, fino efeajafons valodi ad jilids e pänidis.

"Deükolöd häti!" Reg äsagom hätele.

"Hät no leduton obe," äsagom hätel.

"*Petiföl!*" ävokädom Reg, ed e flekom oki lü yulanef, kel sunädo edunon noeti jenöfa.

"Kipob onis ad selön," äplänom hätel. "Hät nonik leduton obe. Binob hätel."

Nu Köradaim ilenükof lünäti, ed äprimof ad lülogetön lü hätel, kel äpäelikom ed ämuifikom.

Bi bäk oba ädolon vemo, ädesinob balido ad visitön sanani; poso ävilob vestigön mosta-konädi at. Maged somik, keli fädo iplakob, äbinon nendoto plu ka miteod. Jenöfo pitatakobs fa on. Atos äbinon fümü riskäd ut, keli Lamiral e päskarans imäniotoms. Klülabiko jenot et, bo fa jafäb seimik in top at, pispeton. Äsludob ad tuvedön atosi.

- - - - -

Säfredikamü ob, das dol in bäk oba te äbinon muskul tu petenidüköl. Töröp pülik at len melajol ädalabon sanava-medis te balugikis, kludo äläbob läbi.

Vestigs oba dö mostakonäds ela Jhelissa Bay päneletons dub seil lölöfik valikanas tefü säks obik. Jenöfo nek ävilon gevön obe kleilükami seimik dinas at, ud igo mäniotülön bosili dö ons. Kleiliko ituvob fädo bosi, kel neföro dalon pamäniot-ön lo foginans.

Ämutob zepön jenöfoti, ed ädasevob, das no plu igo älabob konoti ad nunön, bi blöfameds valik oba piperons.

Tü del lätikün visita obik, ägolob lü 'Mango Café,' keli ya ivisitob anikna, e keli äplidob boso.

Äseidob obi su lustul len bötäd ed äbonedob viskini gudik. Man len fin votik bötäda (foginänan ko pron Britänik, törän äs ob it, niludo). Jenöfo ilogob omi is pö visits büik, ed igo iglidob omi anikna. Ätovom väri omik, sagölo:

"Viskin!" Klülabiko binol man smeiki gudik laböl!
Sauni gudik ole!"

"Ed ole!" ägesagob, tovölo väri obik leigo.

"Binol man, kel äriskom küno tävi lü vilag dis mel, vo-li? Älielob spikön dö ol. Leigo dö mijenot olik."

VII:54:2014

POSBLIBANS (DIL KILID)

(fa hiel Frank Roger)

Ebo ven äkripob ad löikön, nafil ämospidon, e atna äfalob dolo sui bäk.

“Kis ejenon-li? äsäkob posä iplöpob ad kömön ini stad pluuneplu kovenik. Bäköba ädolon, ed äzunob vemo, bi iperob fotografömi oba äsi fotografotis valik stunidabik, kelis imekob.

“Ya enunedob oli, das riskäd gretik ädabinon,” älumurom Lamiral. “No äsötobs blibön us dü tim so lunik.”

“Äbinon-li jak?” äsäkob. “Delfin-li? Jafäb seimik-li, kel ävilon distukön nafili?” Lamiral no ägespikom.

“Ba most-li? Konäds et, tefons-li somikosi? Jafäbs-li, kels tatakons utanis, kels nilikons tuiko lü vilag dis vat? Leigätod topik mosta di Loch Ness, ab bosilo dunikum-li? Sagolöd obe atosi. Nedob sevön atosi.”

“Ya sevol plu, kas nedol sevön,” ägespikom Lamiral fino. “Ed elogol vali logovik. Neläb kion dö fotograföm olik! Ab dins ekanonsöv binön nog badikums. Fomälolöd, das nafil ezüifalonöv. Anu eseatobsöv in vat.

“Jol no äbinon tu fagik ad svimön usio.”

“Fümo no esavobsöv obis.”

“Most efidonöv-li obis?”

No cogolöd dö atos. Kotenolöd, das lifol nog! Neföro gegololöd usio dönu! E no flagedolöd dönu yufi obik – lindifob dö mon peloföl!

Äfovob ad säkö, ye no ävilom sagön plu. Din efinon. Too ävilob sevön utosi, kel kuratiko ijenon.

VII:51:2014

“Temunolöd!” äsagom Reg ome, “e no plafolöd, voto odeidacödetob oli is.”

Vöds at lölöfiko no äkuradükons temunani, ed äprimom ad stanön balido su fut detik, poso su fut nedetik, lülogedöl ai lü Köradaim. Igo äbeitom balati gretik se tiedabovül plas se bod peböröl.

Ebo anu Lälid äsenof dranädi bisarik, kel äbluvükon ofi mödo, jüs edasevof kodi atos: äprimof ad glofön dönu, e balido, isludof ad lüvön cödöpi; ab pos tikäd mödikum, isludof ad blibön us, bisä spad saidik äreton ad kipädön ofi.

“No pedolös obi soiko,” äsagon Liron, kel äseadon nilü of. “Töbo kanob natemön.”

“Jenöfo ob no kanob,” äsagof Lälid go mükiko, “bi glofob.”

“No dalol glofön is,” äsagon Liron.

“No spikolös nesiämi,” äsagof Lälid, boldikumo: “sevol, das id ol glofol.”

“Si, ab *ob* glofob pö spid dasumovik,” äsagon Liron: “e no ma mod et smilöfik.” E, vemo todiko, älöükon ed ägolon lü flan votik cödöpa.

VII:52:2014

KOLKÖM CIFALAS

(fa cifal nulik obas)

Ûn mayul läxcifal *Brian R. Bishop* e jimatan omik: *Jean* ätävons me naf su flumed *Rhein* de *Basel* lü *Köln* me naf *Switzerland II*. Soaro e dü del sököl naf ästebon lä jolamöp, dat tävans ökanons lelogön zifi u züamöpi.

Äjolons i lä zif: *Bonn*, kö lödob. Ûn soar fridela, dela 23-id mayula, ärajanobs, das ökölmobs ün göd sököl. Tü göd ot ävegob me saikul ve *Rhein* lü jolamöp nafa. Us hiel *Brian* ya äspetom obi.

Lä gijet nafa ämutob registarön obi as lotan, täno äpladobs obis leni tab smalik in spadül nelaodik plitik, de kel äkanons lelogön joli zifa. Suno i jiel *Jean* äsogof oki lä obs; äbonedobs kafi ed äprimobs ad spikön dö dins e dinäds alsotiks Linglänapüki gebölo. Täno *Brian* ämairöлом tanedi gretik ko sümbol Volapüka nuik. Jiel *Jean* äfotografob obis ko on, ed ämekobs fotografotis nog votikis.

Pianiko spikot älüodikon lü dins Volapükik. Pö rajanam kolköma obsik me pot leätronik älabobs säkädi, das no äsevobs, lä jol kinik flumeda: *Rhein* e len top kinik naf öjolon. *Brian* ägebom vödi: 'muyön', du ob ägebob vödi: 'nakön'. Dü spikot obsik el *Brian* ämäniotom, das voiko flumedanafs no labons nakis, klu vöds fa obs pageböls no iverätöns. Ireidob nuni ela *Brian*, in kel igebom värbi: 'muyön', e no isuemob vödi at.

Ituvom eli "muyön = ankri" in "Vortaro Volapük – Esperanto" fa hiel *André Cherpillod*. Ye atos binon pöl yofik. Licin vöda at binon el *mouiller* Fransänapükik, kel sinifon dinis difik, as sams: "mettre en contact avec l'eau" (kontagükön ko vat) e "jeter l'ancre" (nakön). Ma vödabuk fa

VII:53:2014

Arie de Jong värb: 'muyön' te sinifon, Deutänapüko, *mouillieren* (müdükön konsonati). Ämäniotob atosi as sam säkädas in Volapük, sevabo, das vöds suvo no pemiedetons kleiliko.

Dub atos äprimobs ad spikön dö slopanef Volapüka. Änunodob, das pö *Facebook* in bevüresod grup Volapükik dabinnon, kel labon limanis plu 150, das mödikans eprimons ad penön setis Volapükik, ye suno no plu efovons. Änotodob niludi, das somans primo lärnons Volapüki me zil, ye sosus küpälons, das ot no binon so balugik, äsä icedons, lanäl onas finikon. Ästeifülob ad plänön, das gramat Volapüka fümü saidiko balugon, ye das vödastok kodon säkädis mödik. *Brian* älogom dotölo lü ob, bi atos bo no äbinon utos, kelosi ävilom lilön.

Vüo jiel *Jean* ilüvof obis demü rajan votik. *Brian* ädugom obi da naf, du äspikobs valemo dö mekavapüks e löned otas as spoda-medöm bevünetik. No ai äbinobs leigacediks. *Brian* buükomöv mekavapüki homogenik leigoäs *Esperanto*, du ob lecedoböv püki lönedikumi, kel gebon vödis ya vemo sevädikis, sa gramat balugik leigoäs el *Interlingua (IALA)*.

Dü spikot lölöfik ai dönu ätikobs dö hiel *Ralph Midgley* e meritab oma tefü Volapük. Dü dekyels ömik ädagetom Volapükafleenis mödik dub vobods oma, sevabo, tidodems, vödabuks, pläns gramatik, tradutods e - pato veütiko - dub püb no peropöl gasedas. *Brian* äsagom: "Tefü Volapükamuf vo äfeapladam belis!", e gidetom.

Nu ya äbinos tim fideda. Ikobobs dü düps kil, e nu äleditobs de od. *Brian* ägivom obe legivoti: juegabemül de *Leigh-on-Sea*, kö lödom. Äbinos kolköm vemo plitik e nitedik. Danö, o *Brian* e *Jean*!

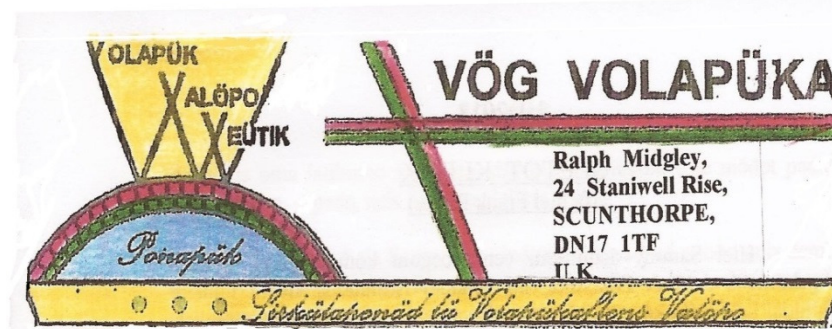
VIII:64:2014

Zuo, Sperantapükans gudiko sevons, das Yuropans põlo nüdugons sinifis e gebis patik se püks netik ini võds ed igo ini gramat. Lölavolöf pro Zamenhof e votikans mödik sinifon, das võds – ed igo gramat – sõtons sümädön Ling-länapüki u Fransänapüki, u pükis lul fa *Interlingua* ela *International Auxiliary Language Association* pevälölis, u pükis votik nemödik, a.s. slavik u germik – ab lölavolöf pro ons no sinifon voli lölik.

Bi fümiko äbesteifom lölavolöfi, Datuval äkanom välön u (de)fomön vödastoki e se netapüks e se tikav, igo se lut. Äkanom nüdugön sümis e difis me süms foma (a.s. in Volapük *man, men; grad, gred, gret; zän, ze, ze-, zi, zü, plid, plit, plüd*). Nu igo pliton obi telat klatädik *fad* e *fät*, do nendoto fädik.

(*Finoti yegeda at kanoy reidön su pads mula okömöl gaseda*)

- 1 Schmidt, Johann: *Jenotem valemapiuka 'Volapük'* – http://wikisource.org/wiki/Jenotem_valemapiuka_,Volapük
- 2 L. L. Zamenhof: *Originala verkaro*, Ferdinand Hirt & Sohn, Leipzig, 1923, pads 258-275.
- 3 *Fundamenta Krestomatio de la lingvo Esperanto* [Vobotakonlet stababumädik Sperantapüka], segiv 17-id, The Esperanto Publishing Company, 1954, Diläd Vi pads 253-297, e *Originala verkaro* (1. noet 2) pads 276 jü 312) – <http://www.gutenberg.org/cache/epub/8224/pg8224.html>
- 4 C. Sallustius Crispus *Bellum jugurthinum* X, 6; L. Annaeus Seneca Yunikum *Peneds ele Lucilius* 94, 46.
- 5 Tradutod obik: *Originala verkaro* § III p. 261, “*Granda parto de la volapükistoj ĝis nun ankoraŭ vidas en la lingvo Esperanto malamikon, kontraŭ kiu oni devas batali per ĉiuj fortoj. Preskaŭ ĉiuj ĉi sinjoroj ĝis nun havas ankoraŭ nenian ideon pri la lingvo Esperanto kaj pri ĝiaj celoj ...*”
- 6 *Originala verkaro* (1. noeti 2-id) p. 403, Spikäd lü kongred velid tö Antwerpen.
- 7 https://en.wikipedia.org/wiki/Lingua_Ignota
- 8 “*Eĉ la lingvo de la Hotentatoj alportos al la mondo grandan utilon, se la tuta mondo ĝin akceptos!*”

YELOD TELDEGFOLID

GUSTUL 2014

(Pads 57 jü 64)

O Volapükaf lens valöpo!

Ekö gased obsik dönu! Ad kis pubon-li “Vög Volapüka” almuliko? Ad dünön Volapüki äsi Volapükaf lens da vol.

Äsä ya büo pemäniotöl, gased ninädön yegedis alsotik: fasilikis jü fikulikis dö yegäds mödik. Ad sagön verati, dabinos bos pro alan su pads at.

Pro utans, kels lärnons püki, binos ai pötikos. Ab i pro utans, kels labons noli legudik püka, cödob, das no binos gudik ad reidön valikosi sunädo. Ad reidön bos aldoliko frutidon gudikumo, ka ad reidön vali onu. Somo kanoy juitön Volapüki e dibükön noli ota pianiko.

Samo, yegeds fasiliko reidoviks binons ai gudiks, bi kanoy fasiliko suemön onis, ab no binos ai so tefü yegeds votik, kels flagedons sufädi mödikum. Nom veütik, ven reidoy yegedi fikulik, binon, das no dareidoy oni pö loged balid. Diletolsös dilis no gudiko pesevälis; dabinon mul lölik ad atos. Somo kanoy fredön, das sekü atos noli püka obsik binon gudikum ka büo.

Ad atos pubon “Vög Volapüka” almuliko; binon kontag frutik, pösodik, kel bo no dabinonöv voto.

Valikosi gudikün oles ed olikanes

sedom

Ralph

LÄLID IN STUNALÄN

(fa Lewis Carroll)

KAPIT DEGBALID (DIL FOLID)

KIM ETIFOM-LI TOEDIS?

Dü tim lölik at, Kōradaim nefōro istopof ad logetōn lü Hätel, e, ebo anu, ven Liron iloveikon love cödöp, äsagof balane calanas: “Blinolöd obe lisedi kanitanas pō konsärt brefabüik!” Nu Hätel miserik ädremom so vemo, das juks bofik oma idoniofalons sui glun.

“Temunolöd!” ädōnuom zuniko Kōrareg, “voto odeidacōdetob oli, nārvodik, u no.”

“Binob man pōfik, o Mayed Orik,” äspikom Hätel dremōlo, – “e no nog iprimob tiedafidädi oba – no bü za vig – e bi bod peböröl äbinon ai mänsidikum – äsi tiedanidül – “

“Tiedanidül-li?” äsagom Reg.

“Eprimos ko tied,” ägespikom Hätel.

“Klüliko tiedanidül primon ko ‘T!’ äsagom Reg sevāriko. “Cedol-li, das binob stupan? Nu fövolöd!”

“Binob pōfikan,” äfōvom Hätel, “e dins mödikün änidülons poso – ab Mäzulaliev isagom – “

“Ob no!” äropom Mäzulaliev vifiko.

“Ab lesi!” äsagom Hätel.

“Noob osi!” äsagom Mäzulaliev.

“Noom osi,” äsagom Kōrareg: “No notükolöd etosi.”

“Benö” äsagom Liron – Hätel id äzilogom dredäliko ad lilön, va önoom osi, u no; ab Liron änoom nosi, bi ya islipikom.

“Poso,” äfōvom Hätel, “ekōtob bodi peböröl mödikum – “

“Ab kisi äsagon-li Liron?” äsäkon balan yulanefa.

“Atosi no memob,” äsagom Hätel.

“Mutol memön,” äflagom Kōrareg, “voto odeidacōdetob oli.

Hätel miserik äleadom falön tiedabovüli e bodi peböröl, ed ädokienom sui kien bal. “Binob pōfikan, o Mayed Orik,” äprimom.

Lölavolöf

Ye Zamenhof no ävilom u no äkanom suemön desini u prinsipis ela Schleyer, ven ätatakom *tutmondecon* [lölavolöfi] Volapüka. In jenotem bevüpukas plu telmilas dabinon volf staba. No elogob samede mekavapüka bü *Lingua ignota* ela Hildegardis Bingensis⁷. Timü tumyels ‘kleilükama’ patuvons püks ‘filosopik’ pevoköl äs *Real character* bijopa Wilkins, e poso ün tumyel degzülid *Solresol* fa François Sudre. Zäniko in volf patuvons Volapük e Sperantapük ko binets mekavik, patiko rezipatefik (a.s. pönops säkik e värbatims). Samo frutidons diliko sümis in püks netik, igo sümis in püks difik, (a. s. pönops latinik *qu-*, *t-*, *l-*, *al(i)-*; Linglänapükik *wh-*, *th-*; Rusänapükik *k-*, *t-*; Deutänapükik *w-*, *d-*).

Täno logobs bevüpükis ai plu pesumöl de mig neta-pükas (a.s. Interlingua/-e) jü bevüpüks de pük bal (a.s. *Basic English* Linglänapükik, *Frendo* Spanyänapükik, e plu teldeg, kelis kanob lisedön, latiniks, u dönubuman püka Lindäna-Yuropik (*Lips Kith* ela Joseph Scarisbrick) u Vöna-Grikänapüki in nolav [*Glosa*]). Latikum ba binon *Globish*, volf natik fa foginans de Linglänapük Britäna, Tatas Pebalöl, Lindäna, e länas Linglänapüköl, e konsälalefas bevünetik äs Noganükam netas pebalöl e Balatam Yuropik. Bü degyels ömik äspodob ko Lamerikänan, kela nemi nu eglömob, e kela mekavapük, taädü volfalien timik mekavapükava vü ‘*a priori*’ ed ‘*a posteriori*’, keli eplänob löpo, älabon vödastoki e gramati lölöfiko fädikis.

Schleyer veütiküno ädiseinom ad tuvön püki pro vol lölik, pro mens pükakladas valik, pro num gretikum utanas, kels nog nutimo no labons püki Yuropik. Zamenhof sarkadiko äpenom in *Esperanto kaj Volapük* (p. 264, ma tradut obik⁸), “Igo pük hotentotas binonöv gebovik pro vol lölik, if vol lölik dasumonöv oni”: ba Zamenhof äsevom-la, das Schleyer igo ipübom länapenädi smalik (sümü el *šlosilo* Sperantapükik) pro hotentotapükans?

VIII:62:2014

Us ägidetom, ven äsaitom vödemi latinik ad plänön miseki Volapüka: *Concordia parvae res crescunt; discordia maximae dilabuntur*⁴ (Baiced mö dins smalik nämükon; nebaiced mö dins gretik distukon). Muf gretik ela Schleyer äseafalon kodü vef “menodas”; atosi skiliko ävitom Zamenhof me käfods äsi daväl dilik e paletik.

“Dil gretik volapükanas jünu nog lecedon Sperantapüki nefleni, ta kel mutoy komipön nämiküno. Söls at tio valiks jünu labons tikamagoti nonasotik dö Sperantapük e disein onik.”⁵ If votükoy is nemi ‘Sperantapük’ pla ‘Volapük’ e güo, nutimo binos dinäd ot. Igo segiv lätikün ela *Plena illustrita vortaro* [Fula-vödabuk magodik, 2002], p.1246 ninädon *Volapükaĵo = Nekompreneblaĵo* [Volapüket = nensuemov]. Is sötoböv sagön, das no kredob, das Volapük nutimo u lunüpo büüpo u fütüro kanon u igo sötön steifülön ad komipön ta Sperantapük. Sperantapük pro gud u bad nutimo reigon in topäd mekavapükas, cedü ob gitädo: steif alik ad moükön Sperantapüki obinon vanik e ta demäd bevüpükas somik.

Poso igo Zamenhof, ven Sperantapük ivikodon e Volapük ifalon, gidetiko äsagom⁶ (primü spikäd sunädo pos danaglids lü reg Belgäna) “Igo frutidob zäli obsik ad mebön olis dö nem mana bal, kel levemiko meriton ad ninikön in dinäd obsik. Pädan Johann Martin Schleyer, kela nemi alan olas fümiko sevon, lautan Volapüka, bü brefüp äzelom motedazäli jöldegid okik, e binosöv nepardabik, if no gebobsöv kolkömi valemik nuik obsik ad notodön ome ladöfi et, keli obs valik senobs tefü om. Binom fat voik mufa bevüpükik lölöfik. Bü om nog idrimälöy dö pük bevünetik, ed isteifüloy ad vobädön oni; ab ets äbinons te skäts teorik, fantums faalik nen kop in drimälätöpäd. Äbinom balidan, kel änunom: ‘Tefü pük bevünetik no vipob ad drimälön, ab ad mekön’; du valikans züo äslipons, äbinom balidan, kel plago äjafom mufi bevünetik et.”

VIII:59:2014

“Binol *spikan vemo* pöfik,” äsagom Körareg.

Anu bal kaveadas älobülavokädon, e sunädo pästöpädon fa calans cödöpa. (Bi vöd at binon boso fikulik, okleilükob ole vio atos pädunon. Ilaboy kanevadasakäd gretik, kela dil maifik päyümon fa tanods: ini sakäd at äjoikoy kapi kaveada balido, e fino äseadoy su on).

“Binob kotenik, das elogob atosi,” ätikof Lälid.

(Fövot osökon ün mul okömöl)

POSBLIBANS (DIL FOLID)

(fa hiel Frank Roger)

“No tefon pledi. E fe binob foginan, ye dido lödob is, e mutob fölön nomis. Binob Linglänan. Lödob is sis sädünikam oba demü saunöf. Binon lif gudikum ka büsidalif vemo jäfedik tö London e New York, kö ävobob büo, ed is lif nejeron. Eliegikob dü lif oba, ab kals sanavik oba binons levemiks; klu gudob ad binön is demü kod plu bal. Neläbiko viskin süperik so vemo jeron. Vipob, das kanoböv gönön obe bosili mödikum ona.

“Ekö del lätik oba is! Odelo ovegob lomio e neföro ogekömob isio. Kanol sagön obe alseimosi nen dred demü seks seimik.”

Man älemufükom kapi. “Pidö! No kanob dunön osi.”

Dü tim anik äreigon seil neplidik.

Äloegob mani lülogedön väri vagik oka, e sunädo älabob tikamagoti.

“Bligidobsös tedodi! Viskin gudik pliton obis bofik, no-li?”

Älogedom lü ob, ed äsäkom oke dö mob obik sököl. Klülabiko äküpälikom.

“Sagolös obe, keli vilob sevön, ed ob osagob neke bosi in tef at. Leno riskädikol. Ad danön oli, oremob ole fladi viskina gudikün di ‘single malt’. Välolös viskini pebuüköl ola. Baicedol-li?”

VIII:60:2014

Du ävätälom mobi obik, äflagob bötädani ad fulükön väris obsik dönu.

“Benö!” äsagom fino, “baicedob, ab lekonfidob klänädi oluk tefü atos. Valikos, keli osagob ole, löliko oblebonöd klänik.”

“Baicedob!”

Ätovom väri, ed äslürfom bosu viskina.

“Benö! Kin binon-li klän jeikik ela Jhelissa Bay? Kisi dredoms päskarans et valik?”

“Jenöfo dredoms nosi,” ägesagom. “Balugiko föloms rajani ko vilagans pebligidöli.”

“Vilagans-li?”

“Lödanef ela Jhelissa Bay.”

“Dö kis, diabö! spikol-li?”

“Niludob-li verätiko, das no sevol-la patis dö jenotem topa at?”

“Sevob te utosi, keli alikans sevons.”

“Benö! Ven äklülädos, das vatanivod öläilöpikon, e das el Jhelissa Bay önepubon dis vefs, vilagans äspelons, das cifods topädik ösavoms oni. Dü tim anik ävätäloy mögis distöfik, samo: bumi daiga. Ab fino vobi somik äcedoy tu jeriki ad savön päskarana-vilagi neveütik äs el Jhelissa Bay, ed äsludoy plao sämenükami vilaga. Vilagans ädasevons fino, das vilag öpäridikon. Suno mel öslugon oni, seko ömutons lüvön. Anikans äbaicedons ad lüvön, ab votikans –

“Votikans-li? Taans-li?”

“Si. Esludons ad blibön us.”

“Lio lunüpo eplöpons-li ad blibön us?”

Man älülogedom lü ob, bisariko, ed äsagom: “Lödonus us nog.”

(Finot konota opubon in gased mula okömöl)

VIII:61:2014

VOLAPÜK – BINON-LI PÜK FIKULIK?

(fa hiel Brian R. Bishop)

Vöds cifala nulik obsik in pened omik in *Vög Volapüka* yunula (tö pads 44-45) tiädü *Pened cifala nulik: spets anik dö cifalam oba*, patiko set usik: “Volapük no binon pük, keli kanoy suemön e gebön sunädo e nen töb” ästigädons obi ad vätälön säki at ma tiäd löpik oba. Blöfäds isik tefons ed eli Schleyer ed eli de Jong.

Propagids

Ven Sperantapük äbinon pük yunik ko slopans nemödik taädü Volapük nämik, kel älabon mufi gretik ko slopans ziluk da läns fagastäänik, Sperantapükans tuiko älobons püki okik e seväriko äkrütoms pükis votik, patiko Volapüki. Dö stad nämik Volapüka tü fin tumyela degzülid kanoy reidön veratis in jenotem famik cifala Johann Schmidt¹. Luvöds ela Ludovik L Zamenhof, kelis lensumons slopans omik, kanoy reidön in yeged omik tiädü: *Esperanto kaj Volapük 1889-1890* [Sperantapük e Volapük 1889-1890]².

Is no zesüdos, das studoy yegedi lölik ela Zamenhof. Saidos, das memoy kikodo e kizeilio etüpo äpenom tataki so lunik e liedik. “Slopans Volapüka,” äsagom, “äbinons bleiniks (igo-li pükavans e nämädans; igo nolavans e visedälükans?), bi no äseivons *esencon* [binäli] Sperantapüka (do limans balid püka nulik ibinons i volapükans leziluk e leskilik, seko kin äbinon-li ‘binäl’ at?”

Pluiko, Zamenhof nennemiko pos yels deg älautom propagidotu votik vemo biedäluki tiädü *Esenco kaj estonteco de la ideo de lingvo internacia* [Binäl e futür tikamagota dö pük bevünetik]³ (do äkoefom in *Fundamenta Krestomatio*, das ipenom lautoti at ven Sperantapük äbinon nog fibik). In tef at kanobs pleidön, das Zamenhof – e votikans – äpenom so mödikosi tefü Volapük.

IX:72:2014

Balido yufon *studani* : if no sevon vödi at, ba okanon stukön vödi: *lärnan*. If no sevon vödi *profäsor*, okanon stukön vödi: *niveratidan*. Somo priman okanon fasiliko stukön vödis no ya pasevölis.

Telido yufon skilikani: ven vipon ad bespikön tikamagoti nesuvik/seledik, primo muton sukön vödi no pasevöli in vodabuk; täno kanon steifön ad stukön vödi de vöds ya dabinöls; pos vätäl lunüpik e vobiälük, if koboyümavöd u vödasökod binon tu lunik u tu töbik, te finiko kanon künön ad mekön nulavödi se püks netik ma noms e lan Volapüka.

Pük sinifon kulivi okik – e kuliv labon püki okik. Igo bevünetiko, igo dilanetiko. Medü Volapük kanoy studön kulivi patik smalük e neplu komplitik Volapükanefta pos donikam püka, e lärnön dö nat menik. I lif ela Schleyer tidon dö plöps e miseks, dö dialim fümädik ta jenöf sevärik, dö löf pro menef lölik.

Literat Volapüka de timäd balid jü adel, bi no neodon ad gespikön tatakis, binon ai positik, ai spelöfik.

Nendoto kanoyöv-la betikön menodis mödo mödikumis.

Klud

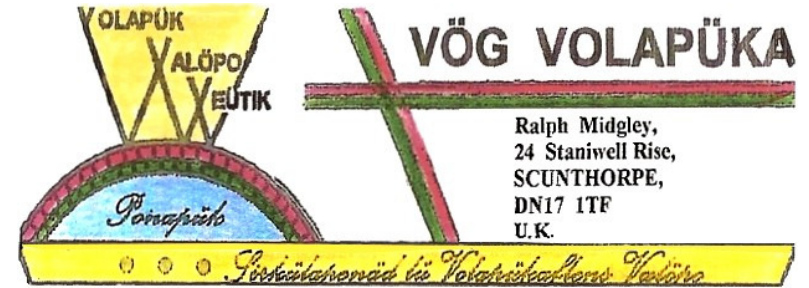
Püki nonik “kanoy suemön e gebön sunädo e nen töb”, ab Volapük blümon, e töb smalikum klopon bläfis gretikün.

* * *

Popenäd tefü ‘Zamenhof’:

In din at binons vemo nitediks vöds ela Zamenhof, kelis kanoy reidön, in *La Ondo de Esperanto*, yulula-gustula yela 2012, p. 13-15, ed in bevüresod – http://www.planlingvoj.ch/Zamenhof_Volapuek_Schleyer100.pdf Vätälölös patiko geami cifala mufa plöp-ikün po yels te jöl, ven egetom penedi, tu flenöfik, tu lestümik (stedälik-li?) medü pük mälmulbäldik. Klülüko Zamenhof kanom frutön benoseki jenavik Volapüka medü lob ela Schleyer ab nelob püka omik ven Sperantapük po yels mödik äbenosekon.

* <http://volapük.com/malgranda-gramatiko-de-volapuko.pdf>

YELOD TELDEGFOLID

NÜM 9

SETUL 2014

(Pads 65 jü 72)

O Volapükaflens valöpo!

Setul binon mul pötas gönük. In juls mödik tidäbs yunik oprogedons lü juls nulük, kö okolkömons tidäbis nulük, kö ostudons dinis nulük. Pro ons binos ventür gretük. E tidäbs mödik bäldikum onso oprogedons lü niver, kö lif nulük stebedon onis. Mens i mödiks olabons pöti gönük ad studön dinis alsotik dü soar. Etävons ba lü läns foginük, ed us enitedälons dö pük votük; sekü atos, vilons lärnön plu. U ba dabinons votükans, kels büiko, u no ävilons, u no älabons pöti saidük ad studön, ad fino tuvön cali gudikum, olabons nu pöti gudük ad dunön bosü ad atos.

Mul at id obinon pöt legudük ad studön ai plu Volapüki, ad mödikumo dibätükön noli obas püka. Stud somik id okurädükön obis ad gudikum gebön motapüki obsük Volapük binon pük lölöfik, sevabo: dalabon vödastoki e gramati lölöfiko nomikis. Ad blöfön atos, binos anikna gudük ad tradutön vödemi seimik se motapük ini Volapük. Suno otuvoy, das if sinif vödema rigük no binon kleiliko suemovik, Volapük muton gudükümön döfi at, voto odabinon misuem, kel kanon jenön in vödem rigük, ab no in Volapük. Sekü atos, geb obas motapüka ogaenätön, danädü Volapük!

Frutidobsös pöti gönük at ad gudükümön noli obas mödikna dü yel kadämik nulük at.

Valikosi gudükün oles ed olikanes

sedom

LÄLID IN STUNALÄN

(fa Lewis Carroll)

KAPIT DEGBALID (DIL LULID)

KIM ETIFOM-LI TOEDIS?

"Binob kotenik, das elogob atosi," ätikof Lälid.
'Go suvo, ereidob in delagaseds, finü cödäds, das
'esteifüloy ad plodön, kelos pestöpädon fa calans cödöpa,
e jünü neai esuemob sinifi ota."

"If no sevol mödikumosi in tef at," äfövom
Körareg, "dalol nexänön."

"No kanob nexänön donikumio," äsagom Hätel,
"binob ya su glun."

"Kanöl üfo *seidön* oli," ägespikom Körareg.

Nu kavead votik ävokädon lobülo, e sunädo
pästöpädon.

"Benöl," ätikof Lälid, "kaveads binons mol!" Anu
kanobs gudikumo progedön."

"Buükob ad fifidön tiedafidädi obik," äsagom
Hätel, kel älogedom lü Köradaim, kel ädareidof lisedi
kanitanas.

"Dalol mogolön," äsagom Körareg, e Hätel spido
ämogolom nen igo lenükön jukis oka.

" - E säkapolöd omi plödo! ävokädof Köradaim lü
balan calanas, ab Hätel ya äbinom selogädo, büä calan
äkanom rivön yani.

"Lüvokolöd temunani sököl!" äsagom Körareg.

Temunan sököl äbinon jikvisinan jidüka. Äpolof
namo pepiäri, e Lälid ya irätöf dientifi ofa, igo büä lüköm

votik seimik – ab fümiko nek kanon sagön, das Volapük no binon
vemo fasilikum ka netapük seimik, patiko Linglänapük, patiko pro
ne-Yuropapükans, pro kels Schleyer edatuvom Volapüki.

Ab binon-li fasilikum ka Sperantapük u Ido u Interlingua/-e e
rets? Difik, lesi. Ab in geb finik, ob, kel ilärnob Sperantapüki in
yun, e kel no ekanob getön skili in bevüpük votik, do espodob ko
datuvans ömik medü pük omsik, dotob. Kik, klän pükilärn, binon
plag: ai zesüdos, das mödikna logo, mudo, penamo e spikamo,
plagoy, plagoy, plago

E kin binon völad, frut, gaen bu pük votik se töb, ven lärnoy e
geboy Volapüki? Bi Volapük binon pük gramatik e nen nenomäds,
tidon gudikumo ka netapüks stabis pükavagramata.

Bi labon vokatis jöl, e bi vöds ko rigs plödü netapüks kanons
patuvön, pluamanum vödas binon balsilabik. Volapük labon vöda-
stoki stabik gretik. Yufos, das sevoy, das stabavöds binons subsats.
Teoriko balsilabavöds stabik (konsonat + vokat + konsonat)
kanons pakalkulön as $19 \times 8 \times 19 = 2.888$, e ko foyümots 60 e
poyümots 99 pakalkulons as $2.888 \times 60 \times 99 = 17.154.720$ nen
tonats telik. Klüliko tuükob dilo; ab jonos, das kanoy bumön
vödis lemödik patikovik ed igo nepatikovikis: kösömiko suemod
mekon vödi: ab nitediko vöd Volapükik kanon meköm suemodi
mögik u nemögik – tikamagot filosofik bisarik, keli ya dido
eplakob –, klu Volapük kanon labön vödastoki fasilikum e lieg-
ikum e kuratikum ka bevüpüks ko yümots nemödik ed igo ka
netapüks.

Kisi gaenoy-li de sit vödibumama, keli gebon Volapük, e kel
patuvon id in Sperantapük, sümädöl ömiko Linglänapüki e
Deutänapüki? Ven spikoy skilädo, no betikoy vödastuki. A.s.:
malädanöp (Sperantapüko *malsanulejo*) no binon *maläd-an-öp*, ni
Deutänapüko *Kranken-haus*, ab dabinot, tikamagot bal. Kodü atos
in Sperantapük patuvon i vöd: *hospitalo* ed in Deutänapük:
Hospital. Nutimo dabinons ömikans, kels vipons ninükön nula-
vödis mödik in Sperantapük pro vöds vönaoloveik (a.s. *olda, frida,*
üesta) ta dial ela Zamenhof, do läbiko no sufobs atosi in Volapük.
Too Schleyer (e pos om de Jong) äninükom vödis telik nemödik
pro tikamagots suvik (a.s. *nesuvik/seledik*). Kini, kludo, sit kobo-
yümavödas yufon-li in Volapük?

VOLAPÜK – BINON-LI PÜK FIKULIK? (DIL TELID)

(fa hiel Brian R. Bishop)

Äkanom smalükön stabavödis, sodas no binons tu luniks kobo ko koboyümavöds (logolös eli *Gramat Volapüka*, § 117, p. 42) e ko foyümots e poyümots. Ba Schleyer iküpetom, das Linglänapük e Tsyinänapük binons sästantiko püks balsilabik.

Ek ecedom, das Volapük binon “letod täläktik”. Atos kanon sinifön anikanes, medü zed, das Volapük no labon senäli, das binon deadik. Too pük alik, keli geboy, igo latin, labon lifi, e do zesüdos, das utans, kels soeliko lärnons oni dub vöd pepenöl, mutons gebön e tikäli (täläkti) ad suemön tidodi e senäli (ladäli) ad suemön dabini e kulivi püka.

E kis dö gramat? Kanoy leigodön naböfoplänami ela *Gramat smalik Sperantapüka** fa ob ko naböfopläns smalik mödik Sperantapüka: no binon dif gretik. Si, subsats labons deklinafomis fol (vokatif no binon din votik, e binon komunik); ab vifiko palärnons e binons kleilikums ka deklinafom bal Sperantapüka, kel labon sinifis mödik, u ka deklinafom sümik, keli kanoy gebön pö pük: ‘Ido’.

Värbs Volapüka labons tonatis kaladik jöl, kilis in Sperantapük, ad notodön letimi; ab binos fikulik ad magulön letimis kuratiküno in Sperantapük, e binons sufalefoms mödikum ka in Sperantapük, kö binos fikulik ad notodön timi dub letims värbas tel. E kiofädik binon finot ladvärbik, suvik ab no nomik, *-aũ* in Sperantapük! Vödabidirs pedefomöl Volapüka ai binons kleiliks.

In spikäd ot Zamenhof äkusadom, das Volapük äbinon nevolfovik, ye jenotem, pläg e vobots valasotiks blöfons, das binos neveratik.

Atos valik jonon, das Volapük no binon tu töbik ad suemön e spikön.

Pükilärn

Kin binon töb u fikul? Atos, kel binon töbik u fikulik pro balan, binon nentöbik e fasilik pro votikan. Zil e vobiäl in stud valasotik no binon fasiliks. Zesüdos, das steifoy ad tikön e spikön me pük

ofa ini cödöp, bi mens nilü yan äprimons ad snidön sunädo..

“Temunolöd!” äsagom Körareg.

“Refudob,” äsagof kvisinan.

Körareg älogedom dredäliko lü Krolig Vietik, kel äsagom rege me vög lövik: “Mayed Orik mutom xamülön temunani at.”

“Benö!” äsagom Körareg, glumaladäliko, “if mutob dunön osi, täno mutob osi. Ko brads pekrodöl, e fronüköl flomi, jüs äkanoy töbo logön logis oma, äsagom me vög donik kvisinane: “Se kis bakoy-li toedis?”

“Mödadilo se pep,” äsagof kvisinan.

“Se melat,” äsagon vög slipöfik po of.

“Fanolöd Lironi et!” ärorof Köradaim. “Säkapolöd Lironi et! Jedolöd Lironi et se cödöp! Stöpädolöd omil Knibolöd omil Säkötolöd cügabalibi oma!”

Dü minuts ömik cödöp lölik äbinon kaotik dü plödükam Lirona, e ven ätakedükoy fino vali, jikvisinan inelogädikof.

“No jäfikolös!” äsagom Körareg, vemo petakedüköl. “Lüvokolöd temunani sököl!” E, me vög lövik, äsagom Köradaime: “O löfäb! o/ omutol xamülön temunani sököl. Atos dolon flomi obik!”

Lälid älogedof lü Krolig Vietik, kel vifo älogom lü lised. Äsenof nuläli vemik dö dientif temunana sököl, “ - bi *no nag* egetoy temunodi mödik,” äsagof oke. Fomalölös süpädi gretik ofa, ven Krolig Vietik, me vögil löpöfik, laodiko ävokom nemi: ‘Lälid.’

POSBLIBANS (FINOT)

(fa hiel Frank Roger)

“Cogol, vo-li?”

“No! no cogob. Jhelissa Bay pabelödon nog. No dabinons nu mödikans onas, ab binons nämiks e fümäliks. Ün mod seimik elönedükons okis ad lif dis vat.”

“Ag! No sagolöd obe, das ciels edaglofons, das gebons kaenavi nulädikün ad lönedükön ad lif dismelik!”

“No esagob osi. Kanob te sagön ole, das eplöpons semo.”

“Ab binos smilöfik. Lio natemons-li? Dakipons-li loxinabulis gretik in doms? Lio fidons, vobons, dunons dinis votik adelik-li? Binos lölöfiko nemögik. Tikamagot it binon smilöfik!”

“No sevob, vio dunons osi, ab jinons gudiko plöpön. Mens at binons nämiks, binons lovelifädans, ai äsekidons de mel, edunons te stepi bal nog plu.”

Ämeditob dö doms e bumäds, kelis ilogob. Äbinons nedämiks e kliniks, lölöfiko no päridots. Ämögös-li, das . . . ?

“Neföro äpardons cifodes topädik nekäledi onsik. Äsenälons, das piträtons, das pilüvons lölöfiko, ed äfümälons ad laidälön. Ed äbinons vinditiäliks. Kludo, ven ek künön ad kömön ini vilag onsik, tatakons oni. Steifons ad fälön oni ini vat, e neletons, das rivon melajoli. Nek nüdranon ini topäd onsik nen pönod. Elönedükön okis ad on, nu leduton lü ons, e teiko lü ons.

“Kludo mijenot obik . . . “

“Balan lödanas ela Jhelissa Bay ävilon deidön oli. Eläbol, das penedrefol. E lamiral ebinom fopik. No elobedom rajani.”

“Rajani-li?”

“Päskarans isik äbalädikoms rajani ko päskarans ela Jhelissa Bay, das no ötöboms nilädanis onsik, das no ökömoms nilü vilag, e pato, das öseiloms tefü din lölik. Jenöfo mens ela Jhelissa Bay no vilons labön televida--vobanefis is, kels sukons nulodis dastunüköl, u nolavanis, kels vilons studön dinädi at bisarik, u lemödoti töranas. kels pabätöns lü top at dastimolöl. Bläfodo päskarans isik päpläoms, dat kanoms päskarön nen dred tefü tataks. Ab alan votik, kel nilikon lü vilag, binon viktin fasilik. Ya esagob ole, das mens at binons nämiks, nekeliediks, e vilons vinditi.”

“Ab balan päskaranas äkomandom obe ad seivön lamirali. Esötom sevön, kis öjenon.”

“Go fümö! Ba ävilom klirön ko lamiral, ed ekö! pöt gönik ad moukön omi. Sevob, das anikans päskaranas ähetom omi sekü säkäds in paset tefü smug e drogs pepreiböl. Vo eläbol. Ba kanolöv ebinön näiviktin luduna somik.”

“So - Jhelissa Bay pebelödon nog, ifi binon dis mel sis tim ömik. Atos binon nekredovik. Säkob obi, liomodo plöpons. Vo vipoböv ad sevön osi.”

“Neföro osevol osi. If gegolol usio, odeidons oli. Binos milag, das elovelifädol tataki balid onas.”

Älemufükob kapi, ed ästeifülob ad suemön utosi, kelosi anu ililob. “Ekö! konot lienetikün, keli föro elilob.”

“Neföro konolöd oni seimane. Epromol osi obe. If seiman tuvön, das ekonob vali, opöjutons obi. E no glömolöd fladi viskina di ‘single malt,’ keli epromol obe.”

“No kudolöd, olabol viskini ola,” äsagob. “Ab säkob obi, kisi drinoy in bötädöps ela Jhelissa Bay.”

X:80:2014

Noms tefū nims. Vöds patik ad sinifön jinimi ädabinons, soäs nu in Volapük, samo: **kun**. Vöd nimi äsiniföl nen yümot genik änemon nimi as dil bida onik, nendas ämalon geni. Ad malön geni nima, ägeboy yümotis sököl: **om-** (manik), **ji-** (vomik), **of-** (vomik; te jü kongred telid). Samo: **omdog** (nuiko: hidog), **jidog**. In Volapük rigikün no ikanoy distidön siämis vödas siämaröletik vomik, soäs vöds sököl: **ji-dog** e **of-dog**.

Noet. Hiel ‘Schleyer’ idälom ad gebön elis “ji”, “of”, “om”, “os” ed as foyümits, ed as poyümits, as sam: vöds **os-gudik**, **gudikos** ibinons siämaröletiks. Kösömo els “ji”, “of”, “om” ye äjäfidons as foyümits, ed el “os” – as poyümit, in vödems Volapükik sis prim geba mekavapüka at.

Ye in tidabuk Rusänapükik, ün yel: balmil jöltumjöldegzül päpüböl, foyümit “of” pägivon as yümit teik vomik calöfik, kel pizepon fa kadäm, samo: **oftidel**, **ofblod**, **ofpul** (tidabuk fa jiels ‘Enderneyt’ e ‘Korovina’. – St. Petersburg, 1889. – Pad: 28). Klülös, das kadäm, kel itaspikon hiele ‘Schleyer’, ivälön (u geükon) foyümiti “of”.

8. Ladvärbis defomamik pidilädons ad grups tel: 1-ido) uts, kels pidefomons de subsats (me “-o” ifiniköls), e 2-ido) uts, kels pidefomons de ladyeks (me “-iko” ifiniköls). Dü kongred telid äsludoy, das no ödaloy gebön ladvärbis grupa balid, jüs kadäm übetikon säkädi at. Ye Volapükans äfövon ad gebön ladvärbis grupas bofik, samo: **stepo**, **penedo** (Spielmann, S. Volapük-Almanach für 1888. – Pad: 65).

3. Votükams fomira e vödastoka

9. Ven Volapük idavedon, Volapüko fom plütik pönopa pösodik voik gramatapösoda telid idabinon, sevabo: “ons” (do el “on” ibinon pönop nefümik, soäs vöd nuik: “oy”). Äsludoy ad finidön fomi plütik pönopa at id ad gebön ai vödi (e poyümiti värbik tefik) “ol” pö spikam pösode bal ed ad gebön ai vödi “ols” pö spikam pösodes plu ka bal.

Hiel ‘Schleyer’ ye äfövom ad komandön gebi foma plütik löpo pemäniotöla.

10. Ladyek natapükas difik pitraduton suvo me ladvärb Volapükik. Atos ibinon fikulik pro Yuropans mödik. Kodü atos äsludoy ad distidön stülis tel, sevabo: stül balugik e stül sevärik. Ädaloy gebön ladyek pla ladvärb, kel notodon malodi e papladon pos värb, as sam: **golön vifiko** (stül sevärik, fom dälovik) = **golön vifik** (stül balugik, fom mögik). Nitedikos, das hiel ‘Schleyer’ it ägivon suvo ladyeke Volapükik nedotik ladvärbi as tradut, samo: **pemik** = *durcheinander*, *kauderwelsch* (dabükot kilid vödabuka Volapükik).

Fövot ofovon

YELOD TELDEGFOLID

NÜM 10

TOBUL 2014

(Pads 73 jü 80)

O Volapükaf lens valöpo!

Binos veratik ad sagön, das pük binon nämäd. Dist vü mens e nims binon sästantiko pük, bi medü pük mens kanons spikön odes, e nunön odes alsotikosi. Votaflano nims no dalabons skili at jü nivod lölöfik menas. Klüliko nims dalabons soti püka balugik, me kel kanons nunön odes dinis staböfik, aldalik, balugik, ab fümiko no äs lä mens. Mens eprogedons sekü pük, bi dubo äkanons kompenön ko tikamagots nulik timakompenanas.

Püks netas gretik binons äs vafs, kels flunons netis votik. Noe binons üfo püks kösömik, abi volapüks. Volapük adelik binon Linglänapük; ab volapük tummyela degjölid äbinon Frans-änapük. Kim sevon-li, kis obinon-la volapük fütürik? Net alik pleidonöv, if netapük ona vedönöv pük atsotik, bi kanonöv dubo flunön kulivi vola lölik. Soäsä nets vönik, kanonöv progedükön noli ai nuliki e veütiki, e pato noli kaenavik attimik.

Ab nets smalikum neföro äplidons jenöfoti somik. Cedü ons, nets gretik noe äplöpons mödikumo fineno, abi nu vilons, das nets valöpo i spikons püki netik onas. El Schleyer gudiko äsuemom säkädi at, ed äjäfädöm tikamagoti frutik. Cedü om, if dabinsonöv püki mekavik ko vödastok neudik, keli alan mutonöv lärnön, pük netik seimik no plu labonöv buädi gretikum ka uts netas votik su tal.

Valikosi gudikün oles ed olikanes

sedom

LÄLID IN STUNALÄN

(fa Lewis Carroll)

KAPIT DEGTĒLID (DIL BALID)

TEMUNOD ELA LÄLID

"Ekö ob!" ävokädof Lälid, glömöl pö kofud timüla et, das iglofof gretikummo dü minuts anik pasetik, ed äbunof sui futs so spidiko, das ägüflekof yulanöpi me sim juüpa okik; yulans valik äfalons sui kaps menamödota dono, ed ekö! ons, kels fino äseatons su glun. Atos ämebon ofe levemo gefi goldafitas, keli fädo isturof bü vig bal.

"Ag! Säkusadolsös obi, begö!" ävokädof bluviko, ed äprimof ad vifiküno lasumön onis, bi meis gefa fulü goldafits no ilüvon ofi, ed ätikof lufümiko, das ödeadons if no pöpladons omis dönu ini yulanöpi.

"No kanoy fovön me cödäd jüs yulans valikobinons in yulanöp," äsagom fefiko Körareg - "valiks," ädönuom ed älogedom seväriko lü Lälid, du äspikom.

Lälid logedof lü yulanöp ed eküpedof, das sekü spid ofik, iseitof Lasäri usio me kap dono, e nimil pöfik älemufükom göbi omik glumaladäliko, bi no äkanom mufön. Suno äsetirädof oni dönu, ed igüükof omi; "Ab atos lölöfiko no lindifos," äsagof oke: "Cedü ob, el Bill olabom völädi leigik pö cödäd, va güik, va negüik."

Sosus yulanef bosso igetakedikon, e sletots e stafüls dönu pituvons e pilovegivons ones, äprimons ziliko ad penön nunodi tefü mijenot, pläämü Lasär, kel äkanom dunön nosi sekü jekot, keli ibelifon, e te äseadom logetölo lü nufed cödöpa ko mud maifik.

"Kisi sevol-li dö atos?" äsagom Körareg ele Lälid.

3. Tonat vönädik "h" päpladulon me "q" in lafab fonetik. Tonats at äjonidons ad penön rigafomi fonetik lönanemas, ü pronimagi, as sam: **Kirchheimbolanden** → **Kirqeimboländen**.

4. Tonat **h** stamädas Volapükik ävedon el **k u x** sa cein tefik prona, as sam: **hem** → **kiem(av)**, **heresavin** → **xere(sa)vin** (Deutänapüko: *Xereswein*).

5. Jü yel: 1887 lönanems pipenons Volapüko telsotiko. Balido, ipenoy nemis dub lafab fonetik, e poso idaloy penön onis ma lotograf licinik vü kläms. Telido, hiel 'Schleyer' igivom vödes anik fomis patik Volapükik in vödabuks omik, as sam: **Filip** (Linglänapüko: 'Philip'), **Aglaya** (Linglänapüko: 'Aglaia'), **Amstedam** (Linglänapüko: 'Amsterdam'), **Amazonaleflum** (flumed 'Amazon'), **Elüsium** (Deutänapüko: 'Elysium', parad), **Gios** ('Chios': nisul Grikänik), **Kadalkivir** ('Guadalquivir': flumed Spanyänik). Logolsös as sam traduti dispenäda se pened anik: *Hochachtungsvoll A. K. Zellendorf* → *Lestimik Zélendorf A. K.* (Kniele, R. Tedaspod deuto-volapükik. – Überliḡ en I. B.: Bük fa Feyel August, 1885. – Pad: 26).

Äsludoy ad penön lönanemis ma lotograf licinik ed, üf zesüdo, id ad penön poso proni nemas ot me lotograf fonetik vü kläms, as sam: **München (Münqen)**.

6. Primo yümamalül iteilon noe vödilis: **-li, -la**, abi yümotis genik: **ji, om, os** < e bidirafinotis: **-ös, -öd, *-öz, -öv**. Samo: **ji-matel, om-dog, gudikos**. Äsludoy ad gebön yümamalüli te pö vödils ed ad penön yümotis nen yümamalül, as sam: **ji-tidel** (bü yel: 1887) → **jitidel** (pos kongred telid).

2. Votükams vödidefomama

7. Äsludoy ad finidön foyümoti vomik "of-". Te el "ji-" äblibon de foyümotis vomik tel Vöna-Volapüka. Bepikob säkädi gramatagena fulikumo.

Noms tefü pösods. Vöds patik ad sinifön vomis ädabinons ai, as sam: **vom, mot, läd**. Jü kongred telid nenyümotiks vöds cali pinemöls ibinons manik, samo: el **tidel** isinifon **hitidan**. De vöds manik at vöds vomik pifomons dub lenyüm yümota bal telas, sevabo: **ji-** ud **of-**. Foyümot "ji-" imalon vomü ma cal himatana ofik ed el "of-" imalon vomü ma cal ofik, samo: **ji-tidel** (nuiko: "jimatan tidana"), **of-tidel** (nuiko: "jitidan"). Cedob, das pär vödas vönädik at binon mu nitedik: **ji-gam** (nuiko: "jigam", jimatan fütürik), **of-gam** (nuiko: "jikleudan", kel binof metaforo jigam ma cal ofik, efe jigam Kristusa). Ma slud kongreda foyümot "of-" pämoükon, e te foyümot vomik "ji-" äblibon, kel äprimon ad malön vomü as calan, samo: vöd vönädik "of-tidel" ävedon "jitidel". Ün yel: 1887 äprimoy ad nemön vomü ma cal himatana ofik dub geb vödagrupas, as sam: **vom tidela** (tradut vödik stukota Fransänapükik), **jimatel tidela** (kanols küpetön, das ägeboy poyümoti pösodik "-el" suvikumo ka eli "-an" in Volapük rigik)

MENOD BALID VOLAPÜKA (VÜ YELS: 1887 E 1889)

fa Daniel Morozof

Diläd balid: votükams fa kongred telid (1887)

Volapükakongred bevünetik telid äjenükon in ‘München’: zif Deutänik < ün yel: balmil jöltumjöldegvel. Jenot at äbinon vemo veütik pro Volapük, sevabo: e pro Volapükamuf, e pro pükasit Volapükik. Balido, tefü Volapükamuf: äfünoy fedü valemik Volapükik e kadämi Volapüka. Hiel ‘Schleyer’: datuvan Volapüka < ävedom cifal balid. Telido, tefü pükasit: dü kobikam at ädunoy balidnaedo menodi calöfik Volapüka. Vilob penön dö votükams fa Volapükakongred telid, penön, vio Volapük rigikün ävedon Volapük rigik.

1. Votükams penama, lafaba, foneta e lotografu

1. Bü yel balmil jöltumjöldegvelid igeboy in buks Volapükik tonatis patik nen vokätamals ad malön vokätis. Tonats et ibinons tonats latinik tefik sa nedeto lenyüm liena bobik. Tonats at pubons dono (magods se map “Volapük Capital Umlauts” penemöl grupa Volapükik ela ‘Yahoo!’):

Mayuds			Minuds		
ᄁ	ᄂ	ᄃ	ᄄ	ᄅ	ᄆ
Ä	Ö	Ü	ä	ö	ü

Sis yel: 1887 tonats patik at pämoükons e päpladulons me sümbols tefik lafabas Yuropapükik (as sam, Deutänapükik), sevabo: me vokats sa vokätamals.

2. Primo idabinons in Volapük palatatonats (e palatatonats) tel sümik, sevabo: el “h” (Deutänapüko: “ch”, Rusänapüko: “x”, Sperantapüko: “ĥ” ü “hh”) ed el “ ” (Deutänapüko e Sperantapüko: “h”). Tonat lätik panemon ‘dasia’ e malon haugi vemik (eli ‘spiritus asper’) in lafab Grikänapükik. (Cedob, das mögos ad penön eli ‘dasia’ as güflekik liunül löpiköl.) Igeboy mayudis pos el ‘dasia’ in lönanems, as sam: **‘Indostän, ‘Ieronümus.** Ämoükoy eli ‘dasia’ e äpladuloy oti me tonat ‘h’, as sam: vöd: **‘üm** (ma lotograf rigikün) ävedon **hüm**. So lafab Volapüka rigik ninädon tonatis teldegvel pla teldegjöl Volapüka rigikün. (Vü kläms noetob, das te tonat ‘dasia’ pägebon in vödabuks Volapükik lölöfik pro Rusänapükans, kels päpübons ün yels: 1886 e 1887, soäsä in dabükot kilid vödabuka fa hiel ‘Schleyer’.)

“Nosi,” äsagof Lälid.

“Leveriko nosi-li?” äläidulom Körareg.

“Leveriko nosi,” äsagof Lälid.

“Atos binon go veütik,” äsagom Körareg, flekölö oki lü yulanef. Iprimons ad penetön atosi su sletots okas, ven Krolig Vietik äropom: “Næütik, o Mayed Orik, klül-iko vilor sagön,” äsagom Körarege mu stimo, fronükölö flomi ko jäst dodik.

“Næütik, klülöko ävilob sagön,” vifiko äsagom Körareg, ed äspikom lü ok it lafalaodiko: “veütik ... neveütik ... neveütik ... veütik”, äsif ävilom dunön sperimänti ad tuvön vödi, kel labon tonodi gudikün.

Yulans anik äpenons: “veütik”, votans: “neveütik”. Lälid äkanof logön atosi, bi änilof saidiko ad lovelogön sletotis onas; “ab lölöfiko lindifos,” ätikof.

Tü timül at, Körareg, ipenölo dü timil anik jäfädiko ini penetabuk oka, ävokädom: “Seilö!” ed äreidom laodiko se bukil: “Nom: foldegtel. Pösods valik labü geilot liöla plu bala mutons lüvön cödöfi

Alans älogedons lü Lälid.

“Ob no labob geiloti liöla bal,” äsagof Lälid.

“Ga si!” äsagom Körareg.

“Geiloti ti liölas tel,” äläükof Köradaim.

“Löliko refudob ad mogolön,” äsagof Lälid. “Alo nom et no nomon - edatuvol oni ol it ebo anu.”

“Binon nom bäldikün in buk,” äsagom Körareg.

Fövoti konota kanoy reidön su pads gaseda ün mul okömöl

VIPAFONÄD (DIL BALID)

fa hiel Frank Roger

Äbinon-li top kuratik? Iglob-li ba züi gul pölik?

Äzilogob. Ästeifülob ad tuvön, kiöpo äbinob.

No, igidetob. Ekö! dido piad: 'Heybourne' me bims e domakeds pezüöl, kelis ämemob. At ämuton binön top, kö ibinob tü zädel pasetik. Ämemob lekleiliko kolkömi fädik ko flen büik oba nemü 'Nick', keli no ilogob sis lunüp. Ivüdom obi ad golön ini 'Vipafonäd': bötädöp len gul süta, kö äbinom dunetäb laidik, ad juitön drinodi.

Ifölob vüdi oma ko blesir, ed ilifädobs timi legudik kobo, luspikölo dö dels vönädik legudik e drinölo biris anik kalieta legudik. Ilüvobs odi promü kontags fütürik. Liedo iperob diledi papüra, su kel ipenetob ladeti oma.

Bi fino ilükömob dönu ini niläd at pötü bal spatas obik kösömik tü poszedel zädelik da zif, tikamagot ikömon obe ad vestigön, va el 'Nick' äkomom ba anu in biribötädöp pebuüköl oma.

Logot bukisolidöpa lölöfiko no äbinon lenulik. Klülab-iko ädabinon ya sis tim anik klülädü vor ota e smel patedik bukas neflifedik püfik su bukaboeds, kels äblegikons kodü vet otas. Valikos äbinon bisarik, jenöfo äbinon lölöfiko neplänovik.

Meditölo dö müster, äglob ini bukisolidöp ed älükömob fino lü räyun lekonedaliterat. Äkanob bo tuvön us bukis nitedik. Ad blesir gretik oba, ätuvob lekonedis tel gölik fa el José Saramago, buks pato plitik obe, kels no nog ädabinons in konlet oba. Ireidob yegedi dö lautan ebo ün göd et, meb pötik obe ad remön bukis mödikum fa om. Din bisarik kion ad tuvön fädo onis is!

Äsumob onis de bukaboed, äreidob tanädavödemi, ed ädalogob suämis. Do buks ibinons ya pegeböls, kaliet otas äbinon gudik. Äglob lü pelöp, äpelob onis, ed ägeglob lomio.

No plu ätikob dö flen oba: 'Nick' e biribötädöp oma müsteriko inepuböl. Töbo äkanob stebedön ad primön reidi bukas.

Tü vigafin sököl ädesinob ad visitön dönu eli 'Pehuköl fa buks', bi ävilob vestigön kälöfikumo lofoti ona. Ven ilükömob lü piad, äsoafob vemo, ed äledesirob ad drinön u kafi u biri. Äsludob ad remön drinodi in biragad, büä äfövb vestigami buköpa.

Büä äseidob obi, älülogob vifiko lü gul piada, e lölöfiko no äkanob kredön logis obik. El 'Pehuköl fa buks' no plu äbinon us, ed ekö! plao el 'Vipafonäd'! Dü timüls anik älai-logedob usio nenkredölo, täno äglob nevfiko lüodü biribötädöp. Ämutob gevon obe fümü dö verat atosa.

Tikäl oba, äcütön-li obi? Älienetikob-li? Äbinob-li viktim disina legretik? Dun cogana levalik-li? Ädrimob-li ed ögalikob-la suno dönu in vol jenöfik?

Äglob desino ini biribötädöp, spetölo, das övedon-la bukisolidöp onu. Ye äblebon kuratiko ma mem oba dö visit balid bü vigs tel.

Vög sevädik ätroivon stadi drimik oba:

"Glidis, o Konrad! Blesir kion ad kolkömön oli. Äsevob, das ögekömol tü del seimik."

Ekö! flen oba Nick, smililölo, kel ätovom väri bira dagik ad glidön obi. Nendoto iküpom lestuni nekredöl oba, bi äsäkom:

"Kis ejenon-li, o Konrad! Logodanotod ola binon stunik."

Äglob lü om, ed äpladob nami su jot omik äsvo ad gevön obe fümü, das äkomom jenöfo is.

"Bisarikos jenon, o Nick! Bü vigs tel äbinob is ko ol. Täno, dü vig pasetik älükömob isio, e biribötäd äbinon mo. Su top at äbinon bukisolidöp. Ed anu, ekö! biribötädöp dönu. No kanob suemön osi."

(Fövoti konota at kanols reidön su pads gaseda mula okömöl)

XI:88:2014

Literatalised

Bik, E. N. Vödabuk volapüka (Volapük). Dil Volapüka-Rusänapükik. – Moskva, 1886. – Pads: 250. – Vüresodo: <http://yadi.sk/d/qiUYjPK4C2ftp> (ragiv kopiedovik).

Kniele, R. Tedaspod deuto-volapükik. – Überlingen I. B.: Bük fa Feyel August, 1885. – Vüresodo: <http://data.onb.ac.at/dtl/2922543>.

Lasam valikodik in München // Volapük: Gased bevünetik tedelik, nolik, literatik e gälodik, 1887, Nüm: 8. Pads: 77-78. – Vüresodo: http://wikisource.org/wiki/Lasam_valikodik_in_München.

Pük pro vol lölik fa ‘Schleyer’: Volapük. Tidabuk lölöfik ma sluds lätik fa Kadäm Volapüka (buk Rusänapükik) / lautans: M. I. Korovina, G. A. Endermeyt. – St. Petersburg, 1889. – 218 sa 11 pads. – Vüresodo: <http://yadi.sk/d/WATfagSI94wD3> (ragiv kopiedovik).

Schleyer, J. M. Grammatik der Universalsprache für alle gebildete Erdbewoner. – 3 Aufl. – Überlingen am Bodensee, 1884. (Dabükot kilid gramatabuka Volapükik fa hiel ‘Schleyer’). – Vüresodo: <http://data.onb.ac.at/dtl/2922925>.

Schleyer, J. M. Grosses Wörterbuch der Universalsprache Volapük: vierte, sehr vermehrte Auflage. – Konstanz am Bodensee: Verl. von Schleyers Zentralbüro der Weltsprache, 1888. (Dabükot folid vödabuka calöfik Volapükik tiädü “Vödabuk gretik”, fa hiel ‘Schleyer’ pe-lautöla). – 649 s. – Vüresodo: <http://data.onb.ac.at/dtl/3349267>.

Schleyer, J. M. Wörterbuch der Universalsprache für alle gebildete Erdbewoner. – 2. fervertime Auflage. (Dabükot telid vödabuka calöfik Volapükik fa hiel ‘Schleyer’). – Überlingen, 1882. – Vüresodo: <http://data.onb.ac.at/dtl/2923308>.

Schleyer, J. M. Wörterbuch der Universalsprache Volapük. – 3. vermehrte Auflage. (Dabükot kilid vödabuka calöfik Volapükik fa hiel ‘Schleyer’). – Konstanz am Bodensee: Verl. des Zentralbüro’s der Weltsprache, 1885. – Vüresodo: <http://data.onb.ac.at/dtl/2923308>.

Seret, W. A. Grammar with vocabularies of Volapük. – 2nd (greatly revised) ed. – Glasgow: Thomas Murray & Son ; L.: Whittaker & Co., 1887. (Dabükot telid gramatabuka sa vödabuks Volapükik fa ‘Seret’). – Vüresodo: <https://archive.org/details/cu31924027111453>.

Spielmann, S. Bericht über den II internationalen Volapükisten-Congress zu München 1887 // Volapük-Almanach für 1888 = Lekalet volapüka plo yel balmil jöltum jölsejöl pelautöl fa Sigmund Spielmann. – Leipzig: Verl. von Eduard Heinrich Mayer. – Pads: 41 jü 51. – http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Volapük-Almanach_für_1888.

Sprague, C. E. Votams fa Lasam Valemik Telid // Hand-book of Volapük. – 4th Ed., Rev. and Corrected. – N. Y.: The Office Company ; L.: Trübner & Co.; Chicago: S. R. Winchell & Co., 1888. – Pad: 48. – Vüresodo: <https://archive.org/details/handbookofvolap00sprauoft>.

Vödabuk lölöfik Volapüka Volapüka-Rusänapükik ma dabükot kilid [vödabuka] fa ‘J. M. Schleyer’ / pübot fa bukiseliöp julik “Pöpajul primik” [penemöl] jiela ‘E. N. Tihomirova’. – Moskva, 1887. – Pads: 164. – Vüresodo: <http://yadi.sk/d/tenoSh8gBzVmv> (ragiv kopiedovik).

Dans

Danob vemo eli ‘Sérgio Meira’ demü tradut Deutänapükao setema se buk “Lekalet volapüka plo yel 1887 ... fa Sigmund Spielmann”. Nen tradutod at no äkanoböv penön yegedi löpik!

Danob vemo eli ‘Hermann Philipps’, kel binom koräkan süperik!

YELOD TELDEGFOLID

NÜM 11

NOVUL 2014

Pads 81 jü 88

O Volapükaf lens valöpo!

Adelo stom is binon reinöfik, ab adelo i binon del vemo glumik pro ob, bi pened at oles obinon pened lätik, keli openob oles as redakan ela “Vög Volapüka”. Sis tim nelunik logamafäg oba ebadikumon so vemo, das tio no kanob logön utosi, kelosi dunob; kodü atos no okanob redakön gasedi obas plu. Ye labob blesiri gretik ad nunön olis, das primü mul okömöl, cifal Hermann Philipps obinom redakan nulik. Sevob, das obinom redakan vemo duinafägik, e das obenokömaglidols omi. Desir gretik oba äbinon ad redakön gasedi dü yelods teldeglul, ab liedo no okanob duinön desiri at.

Bü yels teldeglul gased äprimon dis tiäd: “Pened komunik”, ab pos tim anik reidan seimik epenom obe ad sagön: “Dabükot nitedik, ab tiäd nen merit!” Seko ägebob tiädi nulik, sevabo: “Flenef Bevünetik Volapüka”, e reidan at äbinom kotenik. Dü yels anik gased älabon tiädi at, ab posä gased iplöpon ad propagidön Volapüki so vemo, äcedob, das tiäd nulädikum öbinon lönedikum. Tü tim et, idunob tidodemi nulik. In tidodem jistudan Volapüka ävilof spodön ko pösod plakugikum ad gudükumön noli püka. Sekü atos, ipenof gasede nemü “Vög Volapüka”; hiyunan egespikom ofe, e poso äspodons ko od. Seko gased tikodik ävedon gased jenöfik, ed epubon love yelods mödik almuliko: Pads tum a yel pro Volapükaf lens tima obsik!

Valikosi gudikün oles ed olikanes

sedom

LÄLID IN STUNALÄN

(fa Lewis Carroll)

KAPIT DEGTELID (DIL TELID)

TEMUNOD ELA LÄLID

"Söton binön üfo nom balid," äsagof Lälid.

Körareg äpaelikom, e vifiko äfärmükom peneta-bukili. "Vätälolsöd cödöti olas," äsagom yulanefa, me vög nelaodik e dremöl.

"Ab dabinons temunods nog mödikum ad dalilön," o Mayed Orik," äsagom Krolig Vietik, kel vifikoibunom sui futs; elasumoy ebo anu dokümi at.

"Kis binon-li ninäd ota?" äsagof Köravom.

"No nog emafükob oni," äsagon Krolig Vietik, "ab jinos, das binon pened fa fanäban pepenöl - eke."

"Fümiko äbinos so," äsagom Körareg, "üf jenöfo päpenon neke, kelos no binon kösömik, vo-li?"

"Kime peladeton?" äsagom balan yulanefa.

"No labon ladeti," äsagon Krolig Vietik; "jenöfo nos pepenon *pödaflanü* papür." Äsäplifom papüri, du äspikom, ed äläükom: "No ga binon pened; binons liänems anik."

"E penät, binon-li ut fanäba?" äsagom yulan votik.

"Jenöfo no," äsagom Krolig Vietik, "e binos din bisarikün tefü atos." (Yulans älogotons bluviko).

"Bo ezüpädömm penäti votana," äsagom Körareg. (Logodajäst yulanas valik äsäbluvikon dönu).

dälön	dürfen	bewilligen, erlauben, gestatten, verstaten, zugeben, zulassen
mut	Zwang	das Müssen, das Gezwungensein
mutön	zwingen	müssen, gezwungen sein
müt	das Müssen, Gezwungensein	Zwang
mütön	müssen	zwingen

Klülös, das äsludoy in vödapärs somik ad malön duni pösoda sekidik sumätöfik me vokat balugik nen vokätamal, ed ad malön me vokät, ü tonat pevokätamalöl, duni pösoda neseکیدik livätik, kel kanon büdön.

13. Sevoy, das Volapükans mödik äkofudons demü pron tonata "c", bi tonat at ämalon tonis komplitik difik in natapüks, se kels datuvan älovesumom vödis Volapükik, as sam: **cil** (licinon de vöd Linglänapüka *child*), **cöd** (de vöd Linglänapükik *judge*). In dabükot kilid vödabuka Volapükik hiel 'Schleyer' imobom ad distidon tonis löpo pemäniotölis pö penam stamädas Volapükik medü tonats lafaba fonetik, in kel tonat patik "c" pipronon äs "c" in vöd Linglänapükik: 'child', samo: **cipsel** (nuiko: "zigan"), **cèhel** (nuiko: "tsyegan"), **cèk** (nuiko: "kontroladoküm", "peladoküm"), **cem** (do tonatam lätik taon ta pron vöda licinik Linglänapükik 'chamber!'). Ye vöds nonik Volapükik idistons de od me pär tonatas löpo penemölas. Poso hiel 'Schleyer' ämoükom disti at ed ya in dabükot folid vödabuka omik no ägïvom stamädis Volapükik, kels äninädons tonati lafaba fonetik. Klülös, das hiel 'Schleyer' ävälom balugükami tonatama.

Ekanoy küpedön, das Volapük ilabon gramatafomis vönädik e vödis ot sis yels primik propagida püka at, e das Volapük ädageton nomis fümöfik vemo zesüdikis te sekü revid fa hiel 'Arie de Jong'.

MENOD BALID VOLAPÜKA (VÜ YELS: 1887 E 1889)

fa Daniel Morozof

Diläd telid: votükams votik

Ünü period ot (de yel: 1887 jü yel: 1889) ceins votik äpubons in Volapük. Ats no päbespikons e no päzepons dü kobikams, ab päpübons in vödabuks calöfik e gramatabuks ot.

11. Gramatabuks Volapükik ämäniotons plunumi pönopa neyegik “os” e poyümoti tefik, sevabo: **öss** ud **oz**. Givob seti sököl as sam: **atöss binöss (binoms) gudik = atoz binoz gudik** (Dabükot kilid gramatabuka Volapükik fa hiel ‘Schleyer’. – Pad: 26) = **atöss binöss (binoms) gudik** (Dabükot telid gramatabuka sa vödabuks Volapükik fa ‘Seret’. – Pad: 5). Kanols küpetön, das ädistöfükoy malis sus tonat vokatik “o” (sevabo: ägeboy bobi ud eli ‘circumflexus’ pö jenet at). Liedikos, das lautans no äklülükons votükami prona vokata uti, keli ämaloy medü bob ud el ‘circumflexus’ ü hät sus tonat.

Kösömo no ägeboy plunumi pönopa neyegik. I hiel ‘Schleyer’ it no äninükom plunumi ota in vödabuks omik, vio ädunom pö jenet pönopas votik, so kanoy sagön, das hiel ‘Schleyer’ it no ägebom gramatafomi bisarik at.

12. Hiel ‘Schleyer’ ävotükom sinifis värbas ut, kels ämagulons jeni bal de flans difik e ädistons de od me vokat u vokät (if spikön vödis votik gebölo, bal värbas at pädefomon de votik dub voket, soäs in pär sököl: **dalön / dälön**). Leigodolsös tradutis vödaliseda sököl!

<i>Vöd Volapükik</i>	<i>Dabükot kilid vödabuka</i>	<i>Dabükot folid vödabuka (sevabo: “Vödabuk gretik”)</i>
dalön	erlauben, gestatten, zugeben, zulassen	dürfen
dalü	mit Erlaubnis des ...	–
dälü	–	mit Erlaubnis des ...
dal	Erlaubnis	–
däl	–	Erlaubnis, Befugnis, Bewilligung, Vollmacht

“If plitos Ore, o Mayed Orik,” äsagom Köraman, “no epenob oni, e no kanoy blöfön, das epenob oni: no dabinson dispenäd dono.”

“If no edispenol oni,” äsagom Körareg, “atos bad-ükumon nofüli. Fümo edesinol jäpi seimik, voto edispenolöv me nem olik äs man snatik.”

Lelobül valemik äsökon vödis at; äbinon jenöfo din balid siämöfik, keli Körareg isagom dü del lölik.

“Atos blöfon döbi oma,” äsagof Köravom.

“Atos blöfon nosil!” äsagof Lälid. “Vo no igo sevol ninädi liänemas!”

(Fövoti kanoy reidön su pads okömöl gaseda)

~~~~~

Vedolsös sapiks ko hiel ‘Aisopos’!

HIPUL E VAÄLANÖTS

Idälöy hipule ad steigön nami oka ini ken, dat sumomös vaälanötis anik. Ye äsumom nameti so vemiki, das no plu äkanom setirön nami oka. Ekö! so äbleibom stanön nes vilön klemön vaälanöti igo te bali, e ga no äkanom plödükön onis valik leigüpo. Demü fav e säspetikam äprimom ad drenön.

„O hipul obik!“, äsagof mot oma. „Kotenülolöd dö mödot lafik nötas, e fasiliko okanol setirön nami ola. Täno ba okanol labön vaälanötis pluik tü tim votik.

Südüfa-tidod: No besteifoyös tumödikosi ya me naed bal!

VIPAFONÄD (DIL TELID)

fa hiel Frank Roger

Ägetob biri dagik ot äs om, ed ädrinob bosili. Nick ädoseitom väri omik, ed älülogom obi.

“Bo ätikol dö buks pö lüköm olik usio. Ekö! demü kod at bukselidöp äpubon. Top at lönedikon ma ladälod utanas, kels kömons isio.”

“Cogol-li,” äsäkob lülogölo omi miniludiko. Biris liomödotik man is idrinom-lí?

“Nö, fefob. Egekömol usio ad tuvön bukselidöpi, ab nendoto ätikol dö dins votik pö lüköm olik.”

“Äsoafob, büiküno ävilob drinön bosí.

“Ekö! Blöf teora obik!”

“Blöf nosik. Spikol nesiämi. Lio kanon-li top at lönedikön bai ladälod beigolanas? Vilol-li, begö! kleilükön obe atosí?”

“No dalabob pläni nolavik, o Konrad! Te spikob plako. No kredolös obi, if no vilol. Ab kikodo no vestigol-li teori? Gekömolös isio anikna, tikölo alikna dö patädikos, dö din seimik distik. Poso kömolös ad remön biri, e bötäd at ogeikon, e dabinon mög bosik, das obinob us. Mutob koefön, das pro ob ‘Vipafonäd’ komon tio ai. Ekö! vantag tikäla balrutik.”

Älusmililom, ätovom väri oma, ed äslugom mudeti gretik.

Älemufükob kapi. Ärefudob ai nog ad kredön omi. Äfefom-li veratiko, u brein oma äsufon-li kodü lalkohol tuik?

“Sevob utosi, kelosi tikol,” äsagom. “Sevob, das jinos smilöfik. Te dunolös utosi, kelosi ebegob ole. Ologol sekis.”

Äsiob kápo. Kikodo dido no träitön-li müsteri at ko nenbümi-cöd nolavik bosik? Kanoböv spatön lü piad tü zädel alik dü vigs anik, e kludön pos visits ömik. Äbedotob teori ela Nick vemo. Votaflano, ilogob, vio bukselidöp e biribötädöp äjinons pubön turno. Medöm alik ad suemön dini nenomädik at bo äbinon benokömik.

Äbonedob biris dagik nog tel, ed äleditobs, ab äpromobs ode ad bespikön dini at dönu pos fin sperimäntas obik Ägegolob lomio, tikäl oba fulü tikamagots alsotik.

Dü vigs anik äkeninükob piadi: ‘Heybourne’ ini spats oba poszedelik zädelo. Alna äleküpälob ad votikos, kösömiko ad yegeed u säkaspikot, kelis ireidob in gased etgödo.

Tü naed balid ireidob krüti buka fa plöjenöfiman Litaliyänik: ‘Giorgio de Chirico’, ed äbetikob päni vego lü piad. Ötuvob-li eli ‘Pehuköl fa buks’, ba sa diläd veitik lekanabukas, u völis ela ‘Vipafonäd’ me däsínots e sperimäntots penavik pedeköls?

Ad süpäd no tu mödik oba – äbinob täno plödü stunastad – tö gul piada anu äbinon magavamused. Ägidgetom-li ga sio el Nick fino to teor tatikälík oma? Bluviko ägolob ini mused ed ädunob vestigi vifík ota. Älofon pänotis, cifo nulädikis ä neda-binotikis fa pänans, kelis no äsevob, fagü stül ela ‘de Chirico’, ab lekanots too.

Pos visit brefik oba ädrinob biri in bal biragadas, ed ämeditob dö tuvots nulikün oba Tán vifiko älogedob anikna lü gul et, äsva äspetob, das bötäd u bukselidöp süpo öpubons-la dönu, ye magavamused äbleibon dabinön. Äjínon jenöfön saido, pu anu.

Tü zädel sököl äreidob krütis anik dö filma-vobods nulik anik, e ven ärivob piadi späkik – vio iprimob ad nemön oni – magavamused piplädon me el ‘Tinsel Palace’ [Glimaledom], sevabo bioskop smalik lekane pededietöl. No plu päsüpädob. Atos äjínon löliko kludöfik ma teor ela Nick.

Tü zädels sököl, tö gul piada ätuvob ‘Veganefi’: tävabüri, poso pledamöpi, e fino gladiselidöpi Litaliyänik. Kludo el Nick igidetom. Top at älönedükon oki ma vips beigolanas semik. Ab lio äjäfídon-lí? Ed älönedükon-li oki difíko pro alans? El Nick, äkanom-li tuvön biribötädöpi is ottüpo, du äpadob in bukselidöp?

Äbinon nog mödikos ad kleilükön. If top at äbinon dido so patik, kikodo no äbinon-li veitiko pesevöl? Kikodo äbinon-li so klülábik te pö el Nick ed ob? Din somik pubonöv in gaseds, in televid. Nunäds somik kodonsöv dastuni da vol lölik. Kludo teor ela Nick no äbinon löloko siämöfik. Ämutob bespikön dini ko om, spelölo, das ötuvob jenöfotis, kelis jünu ineküpob. Sekü atos, ämutob gegolön ini ‘Vipafonäd’. Säkad nonik, bi äsevob ad ledunön osi. Ab if dunoböv osi, täno gebädoböv e kludo zepoböv teori ela Nick!

XII:100:2014

NIFÜP OKÖMON, HITÜP OKÖMON

fa John Redgwell

Nifüp okömon – nek doton dö jenöfot at. Stom vedon koldikum, neits vedons lunikums. Bleds redikons e braunikons e falons de bims. Ün dekul ud igo ün novul nif balid dofalon. Nifüp fe okömon, ab tim laiijenon. Florüp e hitüp okömons.

Fredo spetobs florüpi e hitüpi. Fino kömons. Dels vedons vamikums e lunikums e flors balid florüpa florons in gads. Böds dönu kanitons. Pabs pubons e biens brumons bevü flors nulik.

Liedo, ven hitüp ekömon, pianiko mogolon. Yunul vedon yulul. Yulul vedon gustul. Suno binobs ün setul. Za del teldeg-balid setula hitüp calöfiko finikon.

Mens tu suvo tikons dö paset e fütür, dö atos, keli edunons e keli odunons. Ad juitön lifi, zesüdos ad lifön ün presen. Va sol nidon in sil nenfogik, va nifos, laboy lifi: legivoti völadikün valikosa. Va ün hitüp, va ün nifüp – mens, kels ai sukons fütüri goldik, lifons ün nifüp laidüpi; ab utans, kels juitons preseni, lifons ün hitüp laidüpi. Pro ons sol ai nidon. ☀

YELOD TELDEGFOLID

NÜM 12

DEKUL 2014

Pads 89 jü 100

O Volapükaflens valöpo!

Leigoäsä yel: 2014 nu nilikon lü fin oka, id ün yel at dinäds anik in kobäd Volapüka efinikons: Primü mayul cıfal mödayela-lunik: Brian R. Bishop elovepolom cali oma obe, e za tobul pidab-iko logamafäg läsiköl emüton redakani ela “Vög Volapüka”: Ralph Midgley ad lovepolön vobi ut, keli idunom dü yels: 24.

Danobs bofikanis demü vob omas gönü pük obsik.

In gased presenik kanols reidön yegedi fa hiel John Redgwell dö yelasäuns. Nun ola tonon: “... utans, kels juitons preseni, lifons ün hitüp laidüpi. Pro ons sol ai nidon.”

Atos i söton lonöfön pro Volapük e flens ona. Kälälobsös vödis ela Ralph, kelis epenom bü yels anik in gased at: “Volapük binon äs flor u bim jönik, ... Volapük binon patik; no binon pük äs püks votik. Meriton fümiko ad pakonsefön – e vobod veütik at duton lü obs.”

Siämü atosa vipob obes e püke obsik fütüri solöfik e floragiki. Keglünobsös lezili, fägis e fredri obsik ad zeil at.

Zuo vipob reidanes valik lekömatimi jönik e kritida-zeladelis fredüköl e plitikis.

Valikosi gudikün oles ed olsikanes

vipom

Hermann Philipps

XII:90:2014

LÄLID IN STUNALÄN

(fa *Lewis Carroll*, petradutöl fa *Ralph Midgley*)

KAPIT DEGTELID

TEMUNOD ELA LÄLID (DIL FOLID)

"Reidolöd onis", äsagom Körareg.

Krolig Vietik älenükom lüni oka. "Kiöpo sötob primön, o Mayed Oriki?" äsäkom.

"Primolöd primü poedot", äsagom fefiko Körareg, "e fovolöd jü finod; täno stopolöd."

Eköl strofs, kelis äreidom Krolig Vietik:

*Esagons obe, das igolol ofe,
Ed emäniotol fe obi ome:
Kaladi gudik egivof obe,
Ab esagof: "No svimom, efe."*

*"No nog egolob", enunom ones
(Sevobs, das verat binon):
Ab üf olaidülof ad lapelön lones,
Kis jenöfo-li ole ojenon?*

*Egivob bali ofe; egivons telis ome,
Kilis, u plu, egivol obes, he! he!
Val ekömon de om dönu ole,
Do iledutons büo verato obe.*

*Üf ob ud of ba okompenobs, o doll!
Ko ludin at (äsä sagoy):
Spelom, das onis olibükol,
Kuratiko äsä äbinoy.*

*Ced oba, das ol nu ibinol
(Büä ilabof mivimi et)*

XII:99:2014

YELAMI LÄBIK !

Ralph Midgley: guvan, sekretan, e redakan gaseda: "Vög Volapüka" dü yels za 24, nu labom lifayelis: 85 !

♪ ♪
Yelami läbik,
yelami läbik !
Vipobs ele Ra-alph
yelami läbik !

Ralph pemotom ün 1929, novul, 25.

Das Volapük nog lifon atimo, debobs ön maf gretik dani ele Ralph Midgley, kel dü degyels ömik ätöbidom ad konsefön Volapüki pro fütüranef.

El Ralph e jimatan: *Betty* labons soni e dauti. Äbinom tidan Deutänapüka. Ai änitedälom dö püks; igo älärnom Velsänapüki, ye pato bejäfom mekavapükis, samo elis *Esperanto* (igo ätidom oni nitedäbes), *Ido*, *Interlingua* (fa *Alexander Gode*) e *Neo* (fa *Arturo Alfandari*). Lised at no lölöfon. Id älautom tidodemis anik Linglänapükik dö Volapük, samo elis: *Volapük for Everyone*, *Volapük vifik*, e *Volapük in Action* sa tidodemis brefik in püks votik. Dub atos äplöpom ad dagetön Volapüke flenis mödik.

Danobs eli Ralph demü vob omik pro Volapük e poso vipobs ome **yelami läbik!**

XII:98:2014

Ven dönu ävegons, el Nickel äsäkom: “Kitimo üfo legivots fino pöseagivons-li?” – “Ven olükömbos”, motil äsagof. – “Kitimo olükömbos-li?” el Nickel äsäkom.

Täno motil äsagof lü fatil: “Gevegobsös, begö!” E jenöfö! fatil äflekotoodi.

Nu ävabons tio soaliko su süt. Ädagos. El Maxel äslipom. Motil ed el Nickel äkanitons kritidalidis. Täno id el Nickel äslipom.

Poso ästöpons nog balna, e motil änügifof bovüli tieda hitik fatile. “Gudos, das ebetokol osi”, äsagom. “Lemotil ebetikof osi”, motil äsagof.

Ven äkömons lomio, lit no plu äbinon seimo. Motil äpolof eli Maxel ini bed e fatil äpolom eli Nickel. Etans äküpons nosi.

Ûn göd sököl, du valans nog äslipons, fatil äramenom kritidabimi de toodanuf, äpladom oni ini lomöfacem po yan ed äprimom ad dekön oni. Ven lafo iblümükom atosi, ägleipom bimi ed äpladom oni nedetü fenät. Motil äkömom legivotis blinölo. Äpolom eli Maxel ini cem, ed el Nickel bunölo äsökom ofi. Fatil äfilidom kandelis.

“Nu fino zelobs kritidi!” el Nickel ävokom.

Ye fatil äsagom: “Stebedolös dü timil.” Äramenom lemotili, kel no nog isüikof. Äbradom ofi ed ävokom: “Kritidi lefredik!”

Fatil binom men püdikün e gudikün tio ai.

“So vemo fredob, das dönu komols”, lemötül äsagof. “So vemo plidob ad lödön pö ols! Ye...”, äläükof, “ga no binosöv-li gudikum, if bim stanönöv nedetü fenät, plas po yan?”

“O lemotil!” ävokof motil.

Ab fatil äsmilom.

XII:91:2014

*Neletian, kel liedo ga ikömol
Vü om, ed obs it, e ret.*

*No sagolös ome, begob ole,
Das gudiküno onis äplidof;
Bi atos obinon klän gretik te obe,
Ed ole, no votanes, so vilof.*

“Atos binon temunod veütikün, keli elilobs jünü”, äsagom Körareg, kel äröbom namis; nu yulanef ...”

“If yulan seimik kanom kleilükön oni”, äsagof Lälid, (dü minuts ömik pasetik iglofof so gretiko, das leno ädredof ad ropön omi), “ogivob ome pänidis mä. Ob no cedob, das dabimon siäm igo pülikün in at.”

Yulans valik äpenoms su sletots: “Of no cedof, das dabimon sinif igo pülikün in at”, ab yulan nonik ästeifülom ad kleilükön vödis papüra.

“Üf vöds at no dalabons sinifi seimik”, äsagom Körareg, “seko no kudobsös dö ons, bi üf sinif no dabimon in at, no nedobs sukön oti. Too verato no fümob,” äfövom, ed äseitom strofis love kiens oka. Äxamom onis me log bal. “Jinos, das dalabon sinifi semik; - ‘esagof: no svimom, efe’ -! Ol no kanol svimön, vo-li?” äläükom, ed äflekotooki lü Köraman.

Köraman älemufükom kapi lügiko. “Logotob-li, o Mayed Oriik, äsva kanob-la svimön?” (Fümo no, bi pemekom lölöfiko me karton).

“Gudö! jünü”, äsagom Körareg, ed äfovom mürölo dö strofis lü ok it: “‘Sevobs, das verat binon’ - fümiko spikoy dö yulanef, nendoto, - ‘Egivob bali ofe, egivons telis ome’ - lesil vöds at mutons sinifön utosi, kelosi edunom dö toeds, vo-li?”

Finodi konota at okanols reidön in gased balid ün yel nulik.

VIPAFONÄD (DIL KILID)

fa *Frank Roger*, petradutöl fa *Ralph Midgley*

Tü zädel sököl äspidob ad rivön piadi, tiko me kaf jäfölo. Dido *Vipafonäd* igedageton topädi, kel nelaidüpo me selidöps e loatans distik pebepladon, e sunädo äglob ninio. Nensüpädiko el Nick äseadom len bötädatab e dönu äjuitom biri gudik.

“O Konrad, binos gudik ad logön oli dönu”, ävokom, sosus iküpom obi.

“O Nick! mutobs spikön ode”, äsagob, posä ibonedob kafi. “Esperimäntob.”

“E nendoto teor oba pefümikon, vo-li?”

“Semo si! ab labob säkis nog mödikis.”

“No kanob ba begespikön säkis valik; kienob ad jäfön me dins, kels jenons, e frutidön onis.

“O Nick, sagolös obe: Lio sit at jäfidon-li? Biribötädöp at: Lio kanon-li dabinön e leigüpo no dabinön, e plaädön bukselidöps, magavamusedis, e retis? E kikodo binobs-li pösods teik, kels sevons osi? Atos äsöton stunükön! Kikodo atos no binon-li in televid, in gaseds, e rets? Binos ga nen siämöf.”

Nick ätovülm jotis ed äslugom mudeti bira.

“Süadob, das mens logons utosi, kelosi vilons logön, e kredons utosi, kelosi vilons kredön. No fümob, das dabinon jenöf verik plödü obs, kel lonöfon pro alans. Fino valikos dabinon in tikäl obas.”

“Dö kis spikol-li, o Nick?”

“Lio kanob-li kleilükön tikädöpi oba? Ekö, logolös!” Äjonom mani, kel ebo ägom se biribötädöp. “Kisi logom-li, ven logom plödio? Leno kanobs sevön atos. Alans obas binons pösods distik pemiedüköl fa nuns sienas obsik e peplödakipöls de sienam votikanas. In tef at no labobs stabi kobädik.”

Älogetob lü om seväriko. “Kludo obs alik logobs-li utosi, kelosi vilobs logön? Cogol, o Nick!”

“Benö! Lio pläno-li, das biribötädöp at alna dabinon, ven iso kömob, ye ol älogol dinis votik. Sienam olik vola no äleigon ko sienam obik, bi tikäl olik älüodikon lü dins votik.”

“E kis dö mag jenöfa in nunajäfidots-li? In magods, buks, in jenöfots abotik pedokümöl-li? Cedü ob, spadül nemödik reton ad blöfad.”

“No gidetol, o Konrad! Utos, kelosi logol in televid u reidol in gaseds, no zesüdo leigon ko utos, kelosi votikans logons u reidons. Asä ya esagob, val binon in tikäl obsik. Val binon lonabinöfik. Leno kanobs niludön utosi, kelosi votikans sienons.”

Fatil ämemom, das ilabom julafeni vönädik in zif ot. Äcedom, das flen at ga fümo fredomöv, ven öpubons so no pespetölo, bi ün tim et ibinom lefredan.

Motil no löliko äfümof, ye äsagof nosi. El Nickel ävokom: “Yö! vegobs lü lefredan”, ed el Maxel ävokädöm dub lejuüt.

Flen fatila äbinom lomo, ye no pato älefredom. No igo ämemom fatili ed ämutom letikön dö atos dü timil. Pas ven älogom eli Nickel, ämemosevom omi, bi el Nickel älogotom kuratiko so, äsä fatil ettimo.

Ävüdom onis ad kömön ini löd okik, e bi nu äbinos zedel, jimatani omik äblinof alane bovedi pötetasupa. Motil ädalof sägükön e tuülön eli Maxel in näicem, ed el Nickel ädalom gebön prifeti. Täno flen fatila äsagom: “Fümo nog mutols vabön fagio. No vilobs stöpädönolis. Adelo alan nog labon vobi mödik. Danö! das too evisitols obis dü brefüp.

Fatil no äkünöm ad sagön seimikosi. Kludo valans änüxänons ini tood, e täno äfövon vegami. Flen e jimatani oka ästanons lä tood okas ed ledito ävinegons onis.

Läbo hiköst fatila älödom no fagü is. Etan älabom jimatani e cilis kil e farmi ko plad mödik. Vönädo ivisitons omi suvo us, ye hiköst ästümöm ad fatil, klu fasiliko äzunikom. Semanaedo älezunoms leigüpo ed iseagoloms feito.

Nu motil äsagof: “Sötobs vabön lü köst ola.”

Atos go äneplitom fatili, ye äsüemom, das motil ämobof dini gudik. Fo farm äblibom in tood ed äbüedom golön motili ini dom. El Nickel ävilom sunädo kegolön, ye fatil ästöpädöm omi.

Ven motil igekömof, äseidof oki ed äsagof fatile: “Sunädo movegolös!” – “Ai nog hetädöm-li obi?” fatil äsäkom. “Nö!” gesagof motil, “ye om e cilis kil oka seatons in bed dub *mumps**. Els Nickel e Maxel no nog äsufons oni.”

Fatil äbinom vemo seilälik. Denu motil äbüedof stopön omi fo lotidöp alik ad säköm dö cems. Ye no äläbons. U lotidöp äfärmon u plad no ädabinon pro ons. Els Nickel e Maxel äfaemons, e motil ägivof omes mielakeki. Balna fatil ästopom, e valans äzigolons boso.

* *mumps* = maläd: *Parotitis epidemica*

“Süperö!” äsagom flen ela Nickel. Ed el Nickel go äpleidom demü fatil, kel semikna ädunol dinis so nekösömikis.

Lemötül äpöjutof fatili ed eyamof: “So ga no pedesinos!” Ye om te äsleifom ofi flanio.

Motil ävokof: “Vo fefol-li?” Ab fatil ya ävilupom beda-stofädemi ini lainateged, ed äldom oni ini trökaspad.

Nu motil äkobükof legivotis valik ed äpäkof bosu stofädema e klotema. Äramenof se kvisinöp kukis, e lemotil äblinof fladi di ‘Thermos’ ko tied hitik.

Täno motil älenükof klotis vamik ele Maxel: tuülacil, ed äseidof omi sui seadot omik po of in tood. El Nickel ägivom kidi lemotile, ävinegom ofi – e sunädo vabam äprimon.

Fatil ai nog älezunom ed ävaibom go vifiko. Ätülom stiraluibi, das kaps onas ämufükons usio ed isio. Äfrenom, das valans päletirons föfio. Ägebom toodahorni, ven toods votik ätupons omi.

Atos äpliton eli Nickel, ed el Maxel ävokädom dub yof. Ye motil äsagom: “Vaibolös prüdiko, begö! u sexänob.” Nu fatil ätakedikom plu. Poso motil äsäkof: “Kiöpio üfo vegobs-li?”

Fatil ägespikom: “Lü zian: *Luise* oba. Oküpol, das ostadobs us gudikumo ka pö mot olik.”

Motil äneplidon ad vabön me klül somik lü zian: *Luise*. Ibo äbinons pösöds fol, ed äbinos kritid, e zian: *Luise* no äniludof, das ökömons. Ye no äkanoy spikön ko fatil dö atos.

Pos düp bal ärivons zifi, kö zian: *Luise* älödo. Ävabons fo dom, e fatil äsexänom ad toenön kloküli. Ädunom atosi pluna, ye nek ämaifükom yani.

In dom nilädik vom ävokof se fenät: “Nek binon lomo us”, ed äsagof fatile, das zian: *Luise* imotävof, bi no ävilof soälön tü kritid.

O! if isevofov, das visitans ökömonsöv, fümo iblibfov lomo ed ifredoföv.”

“Ag!” äsagom fatil, “dani gudikün, e zäli jönik!”

Dönü ämufükom toodi. “Kiöpio vegobs-li nu?” motil äsäkof.

Fümo iküpom logeti nekredöl oba, bi äläükom: “Lio pläno-li üfo atos, kelosi ätemuno?”

“Teori no labob”, äsiob.

Äseilikobs. Äjinos, das nos ireton ad pasagön. Äbonedob biri nog bali pro Nick e kafi telid pro ob. Pos minuts anik äsagob ome, das ämutob mogolön, ed äleditob.

Älövob eli *Vipafonäd* mivimiko, ed äsludom ad neföro gekömön usio. Benö! kisi ösötob nu dunön? Blinön-li nunodi obik lü nuna-jäfidots? Öcedonsöv, das änenetikob.

Spatölo lomio, ädagetob tiket. If öviloböv lüodükön küpäli voläda lü jenots bisarik, kelis äkanoy-la küpedön tö piad: *Heybourne*, ömutoböv lölöfiko fümön dö tüvot obik. Pas ösötoböv sperimäntön boso plu.

Tü zädels sököl anik, ai äbeigolob piadi et dü spats oba poszedelik. Alna ätikob dö din patädik: bioskop, lekan, gladet, tävam, e rets. Ed alna ekö! äbinob fo bukselidöp: *Pehuköl fa buks*. Retod nonik ela *Vipafonäd* u topas votik, kelis ilogob is büo.

Äklülos, das no plu älabob nunodi seimik, keli ökanob lovegivön nunajäfidotes. Fümiko no ökanob löfön memamagotis oba asä blöfa-medis puboda neplänovik.

Ön mod seimik äfredob, das dinäd dönu änomon. Ab votafano atos äsinifon, das teor ela Nick äveräton-la. Älogob te atosi, kelosi ävilob logön. Älindifos, ad kis äleküpälob me tiks oba, dibätiko ävilob te logön eli ‘Pehuköl fa buks’: dil vola, kö äsenälob koveni, leigoäsä el Nick äkotenom ad seadön in *Vipafonäd* drinölo biri bal pos votik.

Äsinifos-li vo, das alan logon voli ma buükam oka? Binos-li kodü atos, das anikans fümiko kredons dinis, kelis votikans noons ko füm leigik? Ilülogob-li nati jenöfik levala, vifiko nedemölo oni, bi cedob oni muifüköli? Ädabinons-li mens votik plä Nick ed ob, kelis iplakons sümikosi, ud äbinobs-li te telans, kelis sevons osi?

Ekö! müster no tüvovik. Ba ösötob jäfikön me dins, asä ölofons okis, e frutidön otis, ebo asä el Nick imobom. Ed edunob atosi. Ai nog spatob tü poszedel zädelik da zif, ab no plu kolkömob eli Nick. Nendoto drinom biris in *Vipafonäd*, ab top et no plu binon dil lifa obik.

Ed alna ven kömob lü piad: *Heybourne*, visitob eli *Pehuköl fa buks*, padob boso in buks ömik, e nesuvo lüvob bukselidöpi, nes ermön buki. Koefob, das lölöfiko plidob atosi.

Kritid su länädasüt

fa jiel *Margret Rettich*, petradutöl fa *Hermann Philipps*

Fatil onsik ikodädöm, das ämutons lifädön kritidi in tood. Semikna vemo lezunikom, e täno dunom dinis go nesiämöfikün. Poso pidom osi, bi voiko binom gudik e püdiälük.

Atna äzunom dö lemotil: mot motila. Fatil a motil ilotädons ini dom ofa, dat no mutofös lödön soaliko. Äjenos pos deadam lefatila bü lunüp. Nu fatil e motil sagon: “Lemotil lödof pö obs.”

Ye lemotil ai nog sagof: “Lödols pö ob!” Fatil no plidom ad lilön atosi. Motil smilof dö atos e sagof: “Leadölös spikön ofi, e no skanolös!”

Ag! kikodo lemotil üfo ämutof-li dönu mäniotön dinädi at ebo tü büzedel kritida? Fatil ästanom in lomöfacem su xänöm ed ädekom kritidabimi. Ebo ven äsusteigom largeta-tipoti, lemotil änikof ed äsäkof: “Kikodo bim stanon-li po yan?”

“Kiöpo söton-li üfo stanön?” fatil ärepligom.

“Pö ob ai istanon nedetü fenät”, lemotil äsagof. “E nu stanon po yan”, fatil ägeom löpao de xänöm.

“Dü tim das lödols pö ob, sötolös demön obi”, gespikof lemotil. E täno äprimons ad feitön. Äsagons atosi ed etosi, e ven motil äkömof se kvisinöp ad vügolön, valans äspikons pemiko.

Fatil go älezunom. Ädesleitom dekadinis de bim ed ägejedom onis ini boks.

“Kisi dunol-li?” motil ävokof. “Päkolös legivotis, daifetis, beda-stofädemi e tutakefis! Ozelobs kritidi votaseimo. Seimo obenokömobs ed odalobs löpladön bimi obsik, kö vilobs.”

Ägleipom bimi, äronom plödio ko on ed äfimikom oni sui toodanuf. In yad el Nickel äpledöm ko flen oka. “Kisi dunol-li?” äsäkom fatile.

“Omotävobs. E bi ozelobs vege kritidi, oneodobs bimi obsik”, fatil ävokom, e ya dönu äbinom in dom.

